

הברית הקומוניסטית המהפכנית

מאבק

מאי 1972

גליון מס' 9

בגליון זה:

1. מלחמת המעמדות בישראל (עמ' 3)
2. בתי הסוהר: האסירים ה"בטחוניים" (עמ' 7)
3. דו"ח על הועידה השלישית של המפלגה הקומוניסטית הלבנונית (עמ' 11)
4. רצח המהפכנים בהודו (עמ' 15)
5. מרד הכושים: מהתנגדות - למהפכה (עמ' 19)
6. מהפכת אוקטובר (עמ' 25)
7. מי אנחנו (עמ' 32)

הצטן להתקשרות: הלוי, ת.ד. 7286, ירושלים

המונת השער: שכונת עוני בלבנון
שער אחורי: מרד בבית הכלא. אטיקה.

מלחמת המעמדות בישראל

ישראל כשרתה את הריאקציה בדרכים רבות. אחת מהן - אם כי היא מיטונה - היא הצורה בה ספיקת מדינת ישראל ניוקת לבורגנות נגד הארכאיזם. הבורגנות מצביעה למהים קרובות על הסיכסוך הישראלי-ערבי, בעל אחת הדוגמאות ההיסטוריות המוכיחות את אי אמינות חורת מלחמת המעמדות. "בישראל", אומרים הבורגנים, "המלחמה, הסיכסוך הלאומי, מעמיד את כל היהודים כולל כל הערבים - ואין כל פסקנות לטייכות המעמדית. נכון. קיימים מעמדות, אך הם אינם גורמים אלא להוציף סוגים במיסגרת מטימות ומטרות לאומיות משותפות. כלומר: בישראל אין מלחמת מעמדות."

ברור למדי כי חורה זו איננה מתאימה לארצות ערב: ההפיכות ומהפכות הנגד, הדכוי והרדיכות של כתנגדים פוליטיים, המהפכות וההתקוממות שבהם התנסה העולם הערבי בסוף 20 השנים האחרונות - כל אלה מצביעים על כמה מלחמת המעמדות שם.

על ישראל, לעומת זאת, נראה כאילו באמה חלה ההתמכמה הבורגנית: הלא בישראל כל האוכלוסיה היהודית מלוכדת בלאומנות משותפת. הלא כל האוכלוסיה הזו מגיכה יחד כצבא, כאיש אחד!

התיאוריה כל האחדות העל מעמדית של העם הישראלי, שהיא דוגמת יסוד של מלחמה הציונית והלאומנות הישראלית, שהיא אקסיומה במיטת של הבורגנות בישראל - תיאוריה זו מוצאה לה רבבות חסידים מכל החוגים, שכולם טוענים כי בתוך החברה הישראלית לא מתחוללת סוג מלחמת מעמדות ראויה לשמה.

יסודות קיומה של ישראל הם תנועת מתנחלים ותהליך ההיישבות, המתחולל עד עכשיו היום הזה. מהוך כך זוהי חברה בה הניגוד בין יליד לבין מתיישב הוא הסתירה המכרעת - והיא המטיף להיות הסתירה המכרעת כל עוד ימשיך שלטונה של הבורגנות גם על היהים וגם על כוחותיהם של פועלי ישראל. אך האמה היא גם שמדינת ישראל עוברת תהליך מהיר של גורמליזציה קפיטליסטית. פירושו של תהליך זה איננו גרויקתה של הסכימה הקולוניאלית, אלא שילוכה לתוך הדינמיקה הכוללת של מלחמת המעמדות בתקופתנו. תהליך זה, המסתקף בהעמקת הריבוד החברתי ובהתגבשות מבנה מעמדי קפיטליסטי, הוא הוא המהווה את המיסגרת להופעתם של הנציגים הישראליים של שני המעמדות העולמיים הגדולים - הבורגנות והפרולטריון - על כמה ההיסטוריה.

לבני קומוניסטים מהפכנים, שנקודת השקפתם היא זו של מעמד הפועלים הבינלאומי, יש הטיבות עליונה לנתוח המצב הקונקרטי של מלחמת המעמדות בישראל היום - כאשר מתהדד העימות שבין שני המעמדות, וכאשר התעוררותו המעמדית של מעמד הפועלים הישראלי מהווה אבן פינה של כל מיפעל מהפכני.

* * * * *

ש. סלסון הביורוקרטיה ה"פועלית" -
- לסלסון ההון.

המסק הישראלי היה במסך זמן ארוך יצור מלאכותי למדי. כבר בתקופת המנדט הבריטי נהגו אירגונים ציוניים לסבסד בעלי הון יהודיים, כדי שיסכרו עבודה ערבית בלתי רצויה. במסך עשרות שנים הוזרם לארץ הון, מבלי שיצא קמנה כל רוח כלכלי ישר. לאחר הקמת המדינה, ב-1948, מימנו השילומים הגרמניים וזורה זיכוריה אמריקאית את קליטת העליה, את בניית סגנון המדינה ואת פרנסתו של המעמד הבינוני. קרנות ואירגונים ציוניים מימנו בתקלאות והעניקו סעו לעניים. זאת הייתה התקופה בה שלטה הביורוקרטיה ה"פועלית" על המדינה. אותו

קומץ של אנשים ניהל את מפא"י, את ההסתדרות ואת הממשלה. ישראל, טענו אלה, היא מדינת פועלים. הם היו המנהלים, אך כנראה לא הבינו שפועלים קיימים לשם ייצור רווחים. שתפקידם של הפרולטרים הוא לייצר הון ושה"פרולטריוזציה של ההמונים היהודיים" - הסיסמא הציונית הנושנה הזו - לא נוסחה רק לשם לאומיות, אלא גם לשם קאפיטליזם. ומכיוון שלא הבינו את זאת, הוציאו המנהלים החלוץ יותר ממה שייצרו הפועלים, ולאחר מכן סמכו על ה"יהדות" בעולם, ועל העולם בכלל, כדי לטהר את החורים בתקציב שהיה - ועדיין הינו - בגרעון מתמיד.

תקופה זו באה לקיצה בסביבות 1965. מקור הטילומים בגרמניה התייבש. העזרה הציונית האמריקאית הסתיימה. ישראל עמדה אז לנוכח המשבר הכלכלי הראשון שלה. הביורוקרטיה ההסתדרותית והבורגנות הישראלית החדשה התעוררו בעת ובעונה אחת: פועל חייב להיות ריווחי, הם קבעו. זו הייתה תקופת המיתון, והתחלת הסוף של הליכוד העל מעמדי: אבטלה המונית (100,000 מחוסרי עבודה!), הפגנות (150,000 אמש בתל-אביב תחת הסיסמא "להם עבודה!"), מהומות (באשדוד, בדימונה, נגד הסוכנות היהודית, נגד המשטרה, נגד הממשלה, נגד האפלייה העדתית).

אלה באו לסמן את התקופה החדשה.

בשלב זה - ואין זו מקריות מוחלטת - פרצה מלחמת יוני 67. האידאולוגיה הלאומנית ליכדה את המוחות. הצבא ותפקידי הכיבוש פתרו את בעיות התעסוקה. הון זר בא לפתור את בעיית ההשקעות. ההון המקומי, מומרץ על ידי המלחמה, נזון בעבודה ערבית זולה ומוגן על ידי ה"מדיניות הכלכלית החדשה" של הביורוקרטיה, בא גב הוא לבקש את חלקו בעוגה. "לבנות את הארץ ולהיבנות בה," כפי שניבא השיר הציוני היטן.

ההליך זה של השתלטות ההון הפרטי, הזר או המקומי, על חיי המסך הישראלי, מתלווה באינפלציה מתמדת ממנה סובלים בראש ובראשונה הפועלים הסכירים. מצד אחד משקפת אינפלציה זו את היצמדותה של הכלכלה הישראלית לתהליכים הפוקדים את הכלכלה של המערב הקפיטליסטי (פיתוחים של הלירה הישראלית בצמידות לפיתוח הדולר והלירה סטרלינג). מצד שני היא נובעת גם מגורמים פנימיים: הדפסת כסף נוסף שנועד לאפשר לביורוקרטיה להתמודד עם הגרעון שהיא נהונה בו כלפי פנים. העלאת מהירים שנועדה להגדיל את שיעור הרווח של הבורגנים, הגדולים והזעירים כאחד.

אך אינפלציה אין פירוטה שפל. נהפוך הוא: באותה עת שהביורוקרטיה פושטת את הרגל ושמעמד הפועלים הולך ומתרושט, מרוויחים העשיינים וקבלנים כפי שמעולם לא הרוויחו, שיעורי הרווח ב-1969, 1970 ו-1971 היו גבוהים יותר מכל מה שנירטם בתולדות הקפיטליזם בארץ ישראל-פלסטין. העמקת הפער בין המעמדות היבש בטוי של הנורמליזציה הקפיטליסטית. מרבית הכסף עדיין זורם מבחוץ, אך עתה הוא מושקע ולכן הובע ריבית מהירה, רווח מיידי וכוה עבודה ממושקע, חסר עמדת מיקות. וכך הולך מעמד הפועלים המקומי ושוקע תחת ניצול ההון המקומי והזר.

תקומתה של הבורגנות - תהיה זו אימפריאליסטית, קומפראדור או "לאומית" והתפוררותו של הסקטור ההסתדרותי-שקיעתו לתוך ידיים פרטיות, העברתו לידי המדינה או מישרד הבטחון - מוצאים את בטויים במישקל הגובר והולך של גח"ל (ורפ"י, נציגה של הבורגנות המקומית בתוך הביורוקרטיה של "העבודה") בקביעת המדיניות הכלכלית והכללית. מנהיגיה הרווחקים של הזעיר-בורגנות הלאומנית, מתיישרים לשעבר, מנהיגי הביורוקרטיה הפועלית, פקידים ועסקנים של המיפלגות הצבאיות ואנשי תעמולה - עדיין מחזיקים במגנזון המדינה עצמו, אך כדי לעשות זאת הם חייבים לממש את התפקידים והמדיניות של בעלי ההון.

והם יודעים שאין אחריהם דור המשך.

* התפוררות הליכוד הפנימי

הפועלים הישראליים מצידם, היו עדים לכך שכוח הקניה שלהם ירד בהתמדה במשך חמש השנים האחרונות: התייקרות בכל מתחומים, מיסים חדשים וכבדים יותר, שכו כימקט מוקפא. וזאת, כדי לפרנס את הבורגנות וגם את הביורוקרטיה.

לפני שנתיים נחתמה "עיסקת החבילה" בין הממשלה, ההסתדרות והמעבידים. שְלושה השותפים הבטיחו כי יעלו את הכל - מיסים, משכורות, מחירים - רק קצת כדי לשכנע את הציבור שמהו נעשה. מאז היו שני פחותים, הוטלו מיסים חדשים. המחירים הועלו בשיעור של 50% עד 60% בסקטורים מסויימים. רק המשכורת ניטארה במקום אצמון שקבעו לה: היא גדלה ב-2% עד 4%.

באותה תקופה פרצו שביתות בכל הארץ, תוך ניסיון של קבוצות בודדות של פועלים להשיג לעצמם תנאים יותר נוחים במיסגרת השיטה הקיימת. אך כל מה שהם השיגו מבחינת הסכר - כאשר הם כבר השיגו משהו - ניספג בההליך האינפלציה, כך שהם לא השיגו מאומה.

בשלב זה התחיל להתפורר הליכוד הפנימי של החברה הישראלית. שביתות "פראיות" זיעזעו את המשק. תושבי שכונות העוני וזוגות צעירים יצאו לרחובות. הפנתרים השחורים קמו, ואף "החקיפו" את הקונגרס הציוני בירושלים. הניגוד בין "אירופאים" ל"מיזרחיים" קיבל אופי מעמדי ברור יותר: התודעה הספרדית החדשה הינה תודעה של דפוקים, של מנוצלים, ולא שוביניזם ערתי. מול התופעות האלו, ובניסיון להזות את העתיד הקרוב, הועבר בכנסת החוק לאיסור שביתות. חוק זה קובע, בקיצור, כי אסור לשבות בל עוד קיים הסכם עבודה. חוק זה מפקיע מהפועלים כל אפשרות לפעול באופן חוקי על דעת עצמם ולמען עצמם. הוא מוטר אותם, כשידיהם ורגליהם כבולות, לרחמנותם של בעלי ההון ול"הגנה" ההסתדרות.

* הכדור - לידי הפועלים

ההסתדרות, בתמיכתה, איננה שונה מהממשלה: ביורוקרטיה של לאומנים זעיר-בורגניים, תלויים בקרנות ציוניים מחו"ל, מונעים מעל לכל על ידי שיקולים מדיניים, ולא דווקא כלכליים גרידא. ואכן, אותם אנשים משתחפים, פיזית, בהנהגת שתייהן. אך ההסתדרות הינה מוקד של סתירה גדולה. בתור אחד המעבידים הגדולים במדינה היא בעל הון מונופוליסטי, ובתור שכזה איננה יכולה אלא לדכא את תביעות הכוח העובד תחת השגחתה. אך בתור ביורוקרטיה איגוד-מקצועית, המחיימת להיות אלטרנטיבה פטריוטית לממשל הישיר של בעלי ההון הפרטיים, היא תלוייה בתמיכתו, או לפחות באדישותו, של כוח העבודה. ההסתדרות נאלצת באופן זה לאמץ לעצמה עמדת פשרה. היא מייצגת את המעבידים בתוך מעמד הפועלים, ובה בשעה מתיימרת לייצג את הפועלים מול אגודות המעבידים.

זוהי הסיבה לכך שההסתדרות חבעה, לפני כשנה, כי כל המעבידים ישלמו עמספת של 12% לפועליהם, כפצוי על ההתייקרות שהגיעה כבר אז לשיעור של 30%. ברור 12% אלה, אילו הושגו, לא היו מספיקים אפילו לשמור על רמת עושים של הפועלים, שלא לדבר בכלל על הצלאת רמת חייהם. 12% אלה, המנוטרלים מייד על ידי האינפלציה, לא היו יכולים להוות אלא, יצוי פסיכולוגי בלבד לגבי המוני השכירים.

למרות זאת החליטו המעבידים כי זה יותר מדי. הם הסכימו לשלם 8%, והכריזו כי זו תהיה מילחם האחרונה. המשא ומתן בין ההסתדרות והמעבידים הופסק, ומזכיר ההסתדרות, יצחק בן-אהרון, הצהיר כי המאבק עובר למישור האיגודים המקצועיים וועדי העובדים.

זהו, ללא ספק, מצב הסר תקדים: ערב חתימת הסכמי העבודה הארציים לשנת

1972-73, בשעה שעדיין חוקי להילחם משום שהוקפס של ההסכמים הקיילמים פג ב-1 באפריל השנה, מרימה ההסתדרות ידיים ומעבירה את הכדור לידי הפועלים, משום שהיא איננה מסוגלת לעמוד בלהץ הכפול (מלמעלה ומלמטה).

הרבה על הפועלים לנצל היזדמנות זו. הרבה עליהם לנצל עד כמה שאפשר את המיספרת ההוקית היהודה של בניגוח העומדת לרשותם - ועד העובדים. שיסתלטו עליו. שיעבירו אותו החת פיקוחם. שיכתירו לו אה רצונם ושלא יחזרו לאיש מביניהם למכור אותם. זהו רגע מיוחד, כי יש בו אפשרות מוחשית להשפיע על תנאי עבודתם לטובתם הם.

ברור כי מאבק כזה, אם יתנהל, הוא בעל משפעות מוגבלות. קודם כל - כי ההסתדרות עלולה לקחת בהזרה את העניינים בידיה היא, ולהסכים לפשרה סוהרי כופיה - אי טס בסביבות 2% או 3% תוספת לשכר היסוד.

- שניה, כי זהו מאבק הגנתי בלבד, שתכליתו היא שמירה על תנאים וזכויות קיימים, ולא כיבוש הרווח ויתרונות חדשים. אם לזמנתיים
- שלישיה, ומעל לכל, כי המדובר הוא עדיין בכסף, וכי האינפלציה מבטלת את ערכו ככל שכמותו גדלה (כפי שהבורגנות, שאיננה רוצה לשלם, אוהבת להדגיש).

מאבק כזה, אם אך ינוהל, עשוי להיות חיובי בלבד, כי ביכולתו לפתח את הכרתם של הפועלים. כי ביכולתו ללמד אותם בפועל את הטקטיקה ואת ההוקים של מלחמת המעמדות, את זיהויים של האויבים ובני הברית, את הבעיות הסוביקטיביות הנובעות מתוך המעמד עצמו. בכסף הם יכולים בכל זאת להשתמש בסוף התודע, אך בניסיון הם ישתמשו יום ביום במאבקם: לא רק למען הכסף, אלא גם למען הם שיהרור העבודה עצמה, נגד הלוקת העבודה הקיימת. נגד הקפיטליזם.

התעוררותו של מעמד הפועלים הישראלי להכרה מעמדית, הינו המפתח למהפכה הבריתית בהלק זה של האזור. היא תיעשה עימו, או שתידחה לעתיד רחוק ביותר.

בתי הסוהר: האסירים ה"בטחוניים"

מאמר שלישי בסידרה

בשני המאמרים הקודמים ("מאבק" 7 ו-8), הגדרנו את החלוקה התברחת בתוך בתי הסוהר בישראל, ותיארנו באופן כללי את מערכת היחסים בין העצירים - ה"מינהליים", האסירים ה"בטחוניים" והאסירים ה"פליליים". הסברנו את הסחירה בין נוהלי המישפט הבורגני-דמוקרטי לבין "תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945", שבאמצעותן נעצרים אנשים ללא מישפט ומבלי שהוכח כי עברו על החוק. קבענו כי בתוך בתי הסוהר מגלמים העצירים ה"מינהליים" את הבטוי הקיצוני ביותר לדכוי הקולוניאלי המופעל על ידי מדינת ישראל נגד התושבים הפלשתינאים.

את האסירים ה"בטחוניים" הגדרנו כאנשים - ברובם המכריע ערבים - שביצעו עבירות הקשורות למלחמת ישראל נגד שכנותיה, וכמובן - נגד ילידיה. ציינו שהם נישפטו על קשת רחבה של עבירות, החל מ"התקשרות עם ארגונים עוינים" ו"ריגול לטובת מדינה זרה" ועד לנסיונות לעבור את הגבול או אי הלשנה על "מחבלים" אף שהם חשודים.

עוד קבענו כי האסירים ה"בטחוניים" אינם מה שקרוי "פושעים", שבוחר כלל הם היו מונעים על ידי רגשות פטריוטיים ואחריות לאומית, ושהתנגדותם עם החוק הינה חלק של סיכסוך לאומי ועל כן הם זואים את עצמם כשבווי מלחמה, המשווקים לניצחון המחנה שלהם.

ה הפרד ומשול

אולם בתוך בתי הסוהר ישנה חלוקה נוספת - בתוך מחנה האסירים ה"בטחוניים" עצמו. זוהי חלוקה אידאולוגית ופוליטית, ששלטונות בתי הסוהר משתולים להעמיק אותה על ידי הנאי המאסר השונים בהם מוחזקים השונים של האסירים ה"בטחוניים". במישור הרגשון זוהי החלוקה בין ה"בטחוניים הישראליים" - ערבים תושבי ישראל - לבין ה"בטחוניים מהשטחים הכבושים". במישור השני זוהי החלוקה בין הזרמים הפוליטיים והארגוניים השונים, אליהם פתחיים האסירים ה"בטחוניים".

הנהלפ בתי הסוהר שקיימת הפרדה מוחלטת בין האסירים ה"בטחוניים" שהם תושבי מדינת ישראל, לבין אלה שהם תושבי השטחים הכבושים או מחנות הפליטים בעזה, ירדן או לבנון. ה"בטחוניים מהשטחים" מוחזקים באגפים נפרדים ומבודדים - הניקראים בסלנג של הסוהרים בשם אגפי 'פתח' - ואילו ה"בטחוניים הישראליים" מוחזקים באגפים הכלליים - יחד עם האסירים ה"פליליים". ויותר מזה: לא רק שקיימת פגמה ליחוד בתי כלא פטרימיים ל"בטחוניים מהשטחים" - כל בתי הכלא

בשטחים הכבושים, כלא אשקלון - אלא שאפילו קיימת מגמה להפריד בין חברי הארגונים השונים בתוך בתי הסוהר. כך מהווים אנשי 'פתח' רוב בכלא רמלה, ואילו רוב ה"בטחוניים" בכלא אשקלון הם אנשי החזית העממית.

אבל בין ה"בטחוניים הישראליים" לבין ה"בטחוניים מהשטחים" קיים הבדל נוסף, הנובע לא רק מהחלוקה המלאכותית של שלטונות בתי הסוהר, אלא גם מהאופי הסובייקטיבי של כל אחת משתי קבוצות האסירים.

חושבי השטחים הכבושים, או פלשתינאים שכאו מעבר לקו הפסקת האש כדי לפעול בישראל או בשטחים הכבושים, הם בדרך כלל בעלי זיקה ארגונית ברורה. כל לוחם כזה עבד במסגרת אחד מארגוני השיחרור הפלשתינאיים, וגם בתוך בית הסוהר הוא ממשיך לשייך את עצמו - מבחינה פוליטית וחברתית - לארגונו. והמאבק הפוליטי בין הזרמים השונים בתנועת השיחרור הפלשתינאית איננו פוסק מעבר לחומות הכלא. להיפך: מציאות בית הסוהר מפגישה יחד - בתנאים של לחץ חברתי - אנשים שפרכסים המאבק היומיומי שלהם מחוץ לכלא לא איפשר להם להביא את השקפותיהם לידי עימות ישיר.

מאבק פוליטי זה נובע גם מההרכב המעמדי והאופי הפוליטי השונה של חברי הארגונים השונים. אנשי השורה של ה'פתח' הם בדרך כלל פליטים, ומיעוטם פלחם או פועלים לשעבר. רובם הונעו לפעולה על ידי פטריוטיזם ריגשי, בעל גוון דתי=מוסלמי. בהשוואה עם אנשי הארגונים האחרים, רמת ההכרה הפוליטית והמעמדית שלהם היא הנמוכה ביותר, והדבר אמור גם לגבי הנהגתם - המורכבת ברובה מאינטלקטואלים וזעיר בורגנים. אנשי החזית העממית הם בדרך כלל משכילים עירוניים, אינטלקטואלים או לומפן - חושבי המחנות בעזה. המסגרת הארגונית=פוליטית של הראשונים והמאבק החריף והמתמיד נגד שלטונות הכיבוש של האחרונים, פתחו אצלם הכרה פוליטית וארגונית גבוהה. אך בהשוואה עם שאר האסירים ה"בטחוניים", הרי האסירים מבין אנשי החזית העממית הדמוקרטית - שמוצאם המעמדי זהה לזה של אנשי החזית העממית - הם בעלי ההכרה הפוליטית והמעמדית העמוקה ביותר. הם היחידים שיש להם גישה מעמדית לגבי המאבק נגד הכיבוש ונגד הציונות.

התוצאה: ויכוח חריף ומתמיד בתוך בתי הסוהר, המביא לפוליטיזציה גוברת והולכת של ה"בטחוניים", ובעקבותיה - לתחוזה מתמדת שמאלה: מ'פתח' אל החזית העממית ואל החזית העממית הדמוקרטית.

בתוך קבוצת ה"בטחוניים הישראליים" לעומת זאת, כמעט ואין מאבקים פנימיים. כי למרות הקשרים - או הזיקה - שהיו לרבים מהם עם אחד מארגוני השיחרור, הרי המניע שלהם להצטרף למאבק הוא בדרך כלל על בסיס של הזדהות כללית עם תנועת השיחרור הפלשתינאית, וסולידריות עם כל הארגונים. מצד שני, גם אלה מביניהם שבהיותם בחוץ לקחו חלק בוויכוח המתנהל בתוך תנועת השיחרור,

9
והצטדדו עם אחד האירגונים, מסלקים הצידה חלק ניכר מחילוקי דעות א... לגרסה
המציאות בכית הסוהר. העובדה שה"בסחוניים הישראלים" משוכנים יחד עם
ה"פליליים" באותו אגף, ולפעמים אפילו באותו חא, גורמת לכך שאפילו בעלי
ההכרה שבחוסם מצמצמים את המאבק הפוליטי עם חבריהם לתנועה, כדי להחמוד עם
הלאומנות של הסוהרים ושל האסירים היהודיים.

* יחס נוקשה ואכזרי

למדיניות ההפרדה שנוקטת הנהלת בתי הסוהר יש תפקיד כפול. מצד אחד היא
נועדה למנוע ככל האפשר את הפוליטיזציה של האסירים כחוצאה ממגע מתמיד עם
בעלי ההכרה הפוליטית והמעמדית בקרב ה"בסחוניים מהשטחים". מצד שני היא ממלאה
- מנקודת השקפתם של שלטונות הדכוי - תפקיד "חינוכי". תנאי המאסר באגפי
ה"בסחוניים מהשטחים" ("אגפי פתח"), הם הרבה יותר קשים מתנאי המאסר באגפים
הכלליים. העברתו של אסיר מ"אגף פתח" לאגף הכללי, מהווה לגביו שיפור עצום
כתנאי המאסר - שיפור המשמש בידי ההנהלה אמצעי פתוי, כדי לעודד משתפי פעולה
פוטנציאליים.

אסירי "אגף פתח" זוכים לביקור פעם בחודש. המבקרים הם בני משפחה בלבד
ואסור להם להכניס שום מצרכים לביית הסוהר - אלא בחגים. מבקר הרוצה למסור
חבילת מצרכים לבן משפחתו האסיר, יכול למסור להנהלה 10 לירות, וזו מעבירה
לאסיר חבילת מיצרכים - בדרך כלל חבילה סטנדרטית. באגף הכללי זוכים האסירים
- ה"בסחוניים" וה"פליליים" - לביקור פעם בשבועיים. המבקר יכול להיות כל
אדם, והוא רשאי להעביר לאסיר חבילת מיצרכים שהביא עימו.

אסירי "אגף פתח" מקבלים 3 קופסאות סיגריות בחודש, ומותר להם לקנות
בקנטינה של בית הסוהר בסכום של 5 לירות בחודש. אסירי האגף הכללי מקבלים 12
קופסאות סיגריות בחודש, ומותר להם לקנות בקנטינה בסכום של 10 לירות.
לראשונים מותר לשהות בחצר עד שעה 6 בערב, ואילו לאחרונים עד שעה 7 וחצי.
אסירי "אגף פתח" אינם זוכים לחזות בסרטים המוצגים בבית הסוהר. הטלוויזיה
והמועדון הם מחוץ לתחום לגביהם, ואסור להם לצאת אל מיגרש הספורט. אסירי

האגף הכללי מקבלים סרט פעם בשבועיים ועומדים לרשותם מועדון, טלוויזיה ומגרש
ספורט. הם גם נהנים מחוגי לימוד והשתלמות מקצועית.

הצלב האדום שולח לאסירים ה"בסחוניים" מהשטחים הכבושים כמות בלתי
מבוטלת של ספרי קריאה ולימוד. אולם ספרים אלה לא מגיעים ליעדם. הנהלת בית
הסוהר מעבירה אותם לספריית האגף הכללי. בספריית "אגף פתח" נמצאים ספרים
ישנים שהתבלו לאחר שימושם בספריית האגף הכללי. ספרי לימוד כמעט ואינם
ניכילים בה.

יחסם של השלטונות אל אסירי "אגף פתח" הוא כמודע ובמתכוון הרבה יותר
נוקשה ואכזרי. לבתי הכלא המיוחדים לאסירי השטחים הכבושים ול"אגפי פתח"

בכחי הכלא המעורבים, נשלחים במיוחד הסוהרים הקשותיים והסדיסטיים ביותר. מדיניות זו עוד הוחמרה לאחר ה"מרד" הספונטני של האסירים ה"בסתוניים" ככלא אשקלון, שפרץ בעקבות התעללות הסוהרים וחנאי דכוי חמורים ביותר.

* איבה מבוקרת

המגע היחידי בין ה"בסתוניים" מהשטחים" לביין אסירי האגף הכללי - ה"בסתוניים הישראליים" וה"פליליים" - בכחי הכלא המעורבים, הוא במיסגרת העבודה. אך בעוד של"בסתוניים השיראליים" זו היא הזדמנות לחילופי אינפורמציה ועמדות פוליטיות, הרי לגבי ה"פליליים" היהודיים זוהי מסגרת נוספת לפרוק את האיבה והמרירות שמעורר משטר הדכוי של בית הסוהר, המהווה חלק ממנגנון הדכוי של הסדר החברתי - תוך הבעת אמון והזדהות עם הבטוי הפוליטי של הסדר החברתי הזה: המדינה והאידיאולוגיה השלטת בה.

שלטונות בתי הסוהר מעודדים את האיבה הזו, אך מעוניינים לשמור אותה תחת פיקוח קפדני. ביטויי האיבה על בסיס לאומי בין האסירים לביין עצמם משרתים את האידיאולוגיה של המשטר - בחו" בתו" בתי הסוהר כמו מתוצה להם. אך סיכסוכים אלימים בין האסירים - אפילו על בסיס של שינאה לאומית - יכולים להתגלגל ל"מהומה" שתאלץ את שלטונות בתי הסוהר לדכא באלימות את כל האסירים, ובכך לחשוף את עצמם - גם בעיני ה"פליליים" היהודיים - כאוייב האמיתי. שלטונות בתי הסוהר מעודדים, איפוא, מתח מבוקר, על בסיס לאומני. כך, למשל, הם "מבינים" לרגשותיהם של האסירים היהודיים, ומטילים את עבודות השירותים על האסירים הערביים. הם מצדיקים, ואפילו מעודדים, את האסירים היהודיים המסרבים לעסוק בעבודות אלו בטענה ש"אני אסיר יהודי, במדינה יהודית, ואני לא אנקא את המחאות של הערבים."

במישור האישי, לעומת זאת, יש באסירים הערביים - וביחוד ה"בסתוניים" - כמה גורמי משיכה לגבי ה"פלילי" היהודי. בגלל הדכוי החברתי והלאומי המופעל על הערבים, ובגלל הרמה הפוליטית הגבוהה, יחסית, של ה"בסתוניים", קטן בהרבה מספר משחפי הפעולה מביניהם. כל אסיר יהודי יודע שלעתים קרובות הוא יכול לסמוך על אסיר "בסתוני" הרבה יותר מאשר על "פלילי" יהודי. נוסף לכך, עבודות השירותים בהן מועסקים בעיקר אסירים ערביים, מהווה מפתח חשוב ליצירת קשר בין האגפים השונים בתוך בית הסוהר, ואפילו בין כלא אחד לשני.

*

אנו, קומוניסטים מהפכנים, רואים באסירים ה"בסתוניים" לוחמי שחרור, הנחונים למשטר הדכוי של בית הסוהר, בו נכאלו בעקבות מאבקם נגד שלטון הכיבוש והדכוי של מדינת ישראל. בחור שכאלה, אנו תומכים בהם ובמאבקם. יחד עם זאת אנו רואים במאבק לשיחרור המידי חלק מהמאבק לחיסול הבסיס הכלכלי והפוליטי, עליו בנוי משטר הדכוי הלאומי והחברתי של המדינה הציונית.

כלומר: חלק בלתי ניפרד מהמאבק המעמדי לחיסול הסדר החברתי הקיים ולחיסול
סיטת בחי הסוהר בכלל.

מתוך כך אנו רואים במאבק משותף של כל האסירים, המבוסס על ראייה
מעמית של הניגוד היסודי בין מנגנון הדכוי של המדינה לבין קורבנותיו, מפתח
חשוב להשתלבותם במלחמת המעמדות, לצד קורבנותיו ה"חופשיים" של אותו מנגנון
דכוי.

דין וחשבון על הועידה השלישית של המפלגה הקומוניסטית הלבנונית

+++++

בפעם הראשונה מאז יסודה ב-1924, אירגנה המפלגה הקומוניסטית הלבנונית
ועידה חגיגית ופומבית בבית מלון גדול בבירות. כינוסה הפומבי של ועידת
המפלגה הקומוניסטית בלבנון, שהתקיימה ב-10 - 7 לינואר 1972, התאפשר לאחר
אלמחמת הבחירות לנשיאות ב-1970, השיגה המפלגה הכרה ליגלית מצד המישטר.
לוועידה שלישייה זו הוזמנו כל הגורמים המכונים בפי המפלגה הקומוניסטית
הלבנונית בשם "כלל החנועה הקומוניסטית והמתקדמת, הערבית והבינלאומית".
למעשה, היו מיוצגים בה כל המישטרים הערביים, כל המפלגות הקומוניסטיות וכל
הארגונים הנאמנים לברית המועצות - או שלפחות לא הוקיעו אותה בגלוי. סין,
שלא יוצגה בוועידה, הייתה, כמובן, מטרה ראשית להתקפות.
על פי מספר המישלחות שהיו נוכחות, ולנוכח השאלות שהיו רשומות על סדר
יומה של הועידה, ברור כי חשיבותה של הועידה הייתה הרבה יותר גדולה מעצם
קיומה ופעולתה של המפלגה הקומוניסטית הלבנונית עצמה. לגבי ברית המועצות
הייתה זו היזדמנות להדגיש את עמדתה במישור הערבי, גם לבני המישטרים
המכונים "מתקדמים", וגם לבני אותם אירגונים שאינם מנסות המפלגות
הקומוניסטיות המקומיות לכרות ברית.
אחת המטרות העיקריות של הכינוס הייתה לחסום את הדרך לכל "פריצה סינית"
לתוך האיזור, בייחוד לאחר כניסת פקין לאו"ם ולאחר ההכרה שהעניקו לסין רוב
מדינות ערב, כולל לבנון עצמה. הסובייטים, ששיגרו לביירות את נשיא ועדת
הביקורת של המפלגה, מר סז'ור, ואת המומחה לענייני ערב, מר רומיאנצב, אכן
פחחו במיתקפה אנטי-סינית רחבת מימדים בעולם הערבי, כשועידת המפלגה
הקומוניסטית הלבנונית מהווה את אחד משלביה החשובים.
מיתקפה זה החלה עם ביקור ערפאת במוסקבה, ב-1971. הקרמלין הבטיח אז
לספק לתנועת ההתנגדות עזרה בעלת משמעות. לאחר מכן קיבלו המנהיגים הסובייטים
אח ראש ממשלת דרום תימן - שם נמצא מאבק ההשפעה הסינו-סובייטי בשיאו -

ומשלחה של חזית השיחרור של המיפּרָן הערבי הכבּוּש L.F.O.A.C, למרות שנטייתו המאואיסטית של ארגון זה מוגדרת בכירור.

על רקע זה באה הקריאה ל"ועידה ערבית של התנועות המתקדמות", כדי "ללכד את השורות" מחדש, לאחר שאתדותן זועזעה קשות עקב מאורעות טונן. כי לאחדות זו נועדה למעשה מטרה אחת: לחזק את עמדת ברית המועצות, המשפיעה על רוב תנועות אלו - אם ישירות, בגלל חלותן האידיאולוגית והפוליטית (המיפלגות הקומוניסטיות הערביות), ואם בעקיפין, בתיווך המישטרים ה"מתקדמים". כך אפשר יהיה להעמיד את תנועת ההתנגדות הפלשתינאית, שקשריה עם מוסקבה עדיין רופפים ביותר, תחת פיקוח הדוק יותר.

* מצב חדש

דו"ח הוועד המרכזי, שהוגש על ידי המזכיר הכללי של המיפלגה הקומוניסטית הלבנונית, ניקולא שאווי, האשים את האירגונים הפלשתינאים בכך ש"ניגדרו אחרי השמאלנים", והדגיש את ההכרח שבקבלת החלטת מועצת הביטחון על ידי תנועת ההתנגדות. נציג הארגון לשיחרור פלסטין, שענה לשאווי והדגיש את האספקטים השליליים של החלטה זו, הותקף בחריפות על ידי נציג הבעת' הסורי. הנציג הסורי סוהייל סוכרייה, האשים את מנהיגי תנועת ההתנגדות כי הם "כילו את זמנם בבחי קפה בכירות, בעת שהצבא הסורי לחם נגד הירדנים".

היה זה מצב חדש: נציג מפלגת השילטון בסוריה, שהייתה ידועה בעבר בשל תקיפותה הבלתי פשוטות - לפחות במישור המילולי - חשו להגן על החלטת מועצת הביטחון מ-22 בנובמבר, ולסייע למנהיג המיפלגה הקומוניסטית הלבנונית. ואכן, ה"ברית" בין הקומוניסטים והמשטרים שמדביקים על עצמם את החווית

של "מתקדמים ערביים", היא עתה איתנה ביותר. וזה למרות שהיחסים בין הקומוניסטים והמישטרים ה"מתקדמים" עברו שלב קשה ביותר, אחרי זכוי הקומוניסטים בסודן. הנסיון הסודני הוכיח שהמשטרים ה"מתקדמים", שברובם תמכו בגנרל נומיירי בימי הפיכת הנגד שלו, לא היו כל כך "מתנגדים מוחלטים" ל"השפעות הימניות" כמו שהניחו הקומוניסטים הלבנונים. המיפלגה הקומוניסטית הלבנונית, שב-1964 אימצה לעצמה את החיזה של כרושצ'וב על "דרך ההתפתחות הבלתי קפיטליסטית לקראת הסוציאליזם", מצאה את עצמה בעקבות מאורעות אלה במצב חדש ובלתי צפוי.

החיזה הכרושצ'וביטית אכן גרסה שהמשטרים הערביים ה"מתקדמים" יכלו להגיע לסוציאליזם אפילו בהיעדר מיפלגה קומוניסטית. בעקבותיה התפרקה המיפלגה הקומוניסטית המצרית, והשתלבה לתוך מיפלגת האיחוד הסוציאליסטי הערבי, ואילו רוב המיפלגות הקומוניסטיות באזור, התייצבו לצד העמדות של התנועות ה"מתקדמות" של הדעיר-בורגנות.

אך מפלגת '67, הויתורים של אותם משטרים לאימפריאליזם, הגישה האנטי=

סובייטיים קיצונית של לוב, דכוי הקומוניסטים בסודן - כל אלה הביאו להערכה מחדש של האיסטרטגיה הזו. בעמדת הקומוניסטים הערביים לגבי השאלה הפלשתינאית, שעד לאותה תקופה הייתה העתקה של העמדה הסובייטית, החלו להתפתח גוונים חדשים. על סדר היום הועלתה השאלה של הקמת ארגון התנגדות קומוניסטי, וב-1970 אפילו הוחלל כביצועה של חכונת זו. אלא שהייתה זו התחלה שלא היה לה עתיד ממשי. כי הערעור החלקי הזה על העמדה הסובייטית, לא הביא להגדרת איסטרטגיה חדשה. המיסמכים שהוגשו לדיון למישתתפי הועידה בכירות, הסתפקו כהבעת צער לגבי קיומו של "אגף ימני" בקרב תנועה השיחרור הערבית (סודן, לוב) - אגף האחראי על סעויותיה של התנועה כולה.

המיפלגה הקומוניסטית הלבנונית, הוכיחה במיסמכי הועידה שלה שהיא זהירה ביותר בניסוחיה, עד כדי כך שאפילו בין שורות תכריח הובעה ביקורת על "זהירות" זו - שלא לדבר על הביקורת מצד קבוצות השמאל הקיצוני.

✱ אחרי התמיכה בפראנד'ייה

כך, הוּך כדי המנעות מניתוח מעמיק לגבי תפקיד הארצות ה"מחודמות" ולגבי האיסטרטגיה של תמיכה ושל ברית לגביהם, חשפה הועידה את עמדתה הצולעת לגבי שאלות מפתח של האזור. עמדה, המבטאת את אי יכולתה של ברית המועצות לחזור בה מביטחון היסודית - למרות הפשעים של המשטר הסודני, נקיטת העמדה האנטי קומוניסטית של לוב והגלישה המהירה של מצרים לעבר הימין. אבל ועידת המיפלגה הקומוניסטית הלבנונית הייתה חייבת, כמובן, לספל גם בשאלות לכונניות. ובמסגרת זו ראתה הועידה את גישתו של המשטר, שאיפשר את הפיכתה של ביירות לכירה של השמאל הערבי האורתודוקסי, באור חיובי ביותר. להסברת גישה זו הכריזה המיפלגה הקומוניסטית הלבנונית שזוהי תוצאה של תהליך פנימי של "דמוקרטיזציה" בלבנון.

האמת שונה במיקצת. העובדה היא כי הגישה החדשה של המשטר נובעת מעמדות חדשות שנינקטו על ידי המיפלגה הקומוניסטית, לגבי המשטר הלבנוני עצמו. עד 1969, ולמרות שפעלה במחתרת, התערבה המיפלגה תמיד בסיכסוך שבין ה"שהביסטים" לבין ה"שמוניסטים" (כלומר: בין הבורגנות הסונית-מוסלמית לבין הבורגנות הנוצרית-מרזנית). הסיכסוך זה שבין שני אגפי הבורגנות הלבנונית, היא נקטה תמיד עמדה לטובת האגף המוסלמי-סוני. עמדה זו התבססה על ההערכה שהשהביזם, בגלל "פתיחותו" לקראת המישטרים הערביים ה"מחודמים" וגם בגלל שבגחילתו ייחס זרם זה חשיבות להקמת סקטור ציבורי כתנאי לפיתוחו הכלכלי - היה פחות מסוכן מהשמוניזם.

רק אחרי דכוי הפדאיון בלבנון, באפריל '69 ובעקבות "פרשת המיראד"6

(מעצרו של שני "מרגלים" סובייטיים על ידי הש.ב. הלבנוני הפרו-שהביסטי) - התחילו הקומוניסטים להתרחק מהשהביסטים.

באוגוסט 1970 הם הצהירו, בטעם המאבק למען הדמוקרטיה, על המיכתם
בפראנז'ייה, שאמנם נבחר לנשיאות הרפובליקה. את התמודד קיבלו למחרת הבחירות,
בצורה ליברליזציה של ארגונם.

ליברליזציה זו תמכה סופית את הגישה המרלמניסטיסית של המפלגה הקומוניסטית
הלבנונית, ביטה שההלה להתגבש ב-1964. הן אימוץ האיזה הסובייסית על "המעבר"
לסוציאליזם בדרך פרלמנטרית", ניסו הקומוניסטים הלבנונים להקים "חזית לאומית"
בה ילכדו המפלגה הסוציאליסטית המתקדמת, כמה הנועות שמאל כמו מפלגת הכערה,
וכמה אוטים פוליטיים. חזית, שהייתה אמורה להיהפך בשלב מאוחר יותר ל"חזית
עממית".

א הבחנה דקה ביותר

הכיוון החדש אליו פנתה המפלגה הקומוניסטית הלבנונית, עודד התנגדות
חזקה בקרב חברי השורה והתנועות הסטאליות באחד. אלה מאשימים את הנהגת המפלגה
כיכהיא מרדימה את עצמה באסליות פניפייסיות, והדגישו כי בחירת האמצעים להגשמת
המתחממת לזייה בסופו של דבר בבורגנות עצמה, שלא חוזרת על יתרון הזכויות
שהיא אנתוניק מסנו, מבלי להסתמך בכוח.

הנגננת אלה גם מאשימות את המפלגה הקומוניסטית הלבנונית בכך שניגודה
אחרי ג'וג'וליס, ושוריתה לו ויתורים עקרוניים כדי לספור על כרית איתו.
השורה התיאורטיקנים של המפלגה לטענות אלה היא שהנסיגה הצ'יליאני
הומית, הלכך למעשה, שאפשר לעבור לסוציאליזם דרך הפרלמנט. הם גם הוסיפו כי
מטרת המפלגה הקומוניסטית הלבנונית במקומה הנוכחית, איננה הגשמת המהפכה
הסוציאליסטית, כי אם סיכום התפקידים הדמוקרטיים והלאומיים שהבורגנות לא
הייתה משוגלת למלא.

בהתחממות זו קובעת המפלגה הקומוניסטית הלבנונית הבחנה דקה ביותר בין
בורגנות "ליברלית", לבין בורגנות "דיקטטוראלית". היא הצהירה כי התפקיד
העקרי של "כל הכוחות הלאומיים והמפקדמים" הוא בחיסול "האגף הדיאקציוני" הזה
הן כדי הישענות על הבורגנים הליברלים.

זהו היסוד עליו בנתה המפלגה הקומוניסטית הלבנונית את האיסטרטגיה שלה
בנוגע לבחירות של 1972. האיש מספר 2 במפלגה, ג'ורג' שאווי, שהוביש דו"ח
כנושא זה, לא היסס להכריז על כוונת מפלגתו לתמוך בנושיאו הנוכחי של הכית,
כאמל אל-אסאד (מנהיג פיאודלי מדרום לבנון) ונלמון ארדה (נציג החברות
הזרות) נגד ה"ריאקציונרים" שמון וג'ומאיל.

מדיניות ההשתלבות לחוך המשטר, המונחת מראש על ידי נקיטת עמדה סעיך
אלו, התקבלה בדרך כלל בסבר פנים יפות על ידי הבורגנות. וכרוב המקרים מסכה
העתונות הלבנונית באוריינטציה חדשה זו של המפלגה הקומוניסטית, ולא שכחה
לציין את ברכותיה של הדמוקרטיה הלבנונית.

אך השתלבות כזו לתוך המשטר, לא יכלה לעבור מבלי לגרום לזעזועים בתוך המפלגה הקומוניסטית הלבנונית. גלוי דעת שפורסם על ידי "האגף הדמוקרטי השמאל בתוך המפלגה הקומוניסטית הלבנונית", ושחולק לבאי הועידה ולעתונאים, מוקיע בתקיפות את ה"אופורטוניזם של ההנהגה". גלוי הדעת, המגדיר את הנהגת המפלגה כביורוקרטית, דוחה את הכרית שהיא עושה עם הבורגנות על חשבון מעמד הפועלים, וחובע את הזכות להתארגן בתוך סיעה במסגרת המפלגה. היווצרותה של קבוצה זו היא מסוכנת ביותר בשביל המפלגה הקומוניסטית הלבנונית, בעיקר משום שהיא מתחוללת בזמן שתנופת השמאל המהפכני העיקרית בלבנון - "ארגון הפעולה הקומוניסטית" הצליח להתגבר על קשייו הפנימיים, ולקבל תנופה חזקה.

רצח המהפכנים על ידי "משחררי" כנגלה דש

מאת: דווי אזאד

בגליון מס' 7 של "מאבק", הבאנו מאמר על התפתחותה של החנועה המהפכנית בהודו. במאמר זה סקרנו את דרכן הפוליטית של שלוש המפלגות הקומוניסטיות הקיימות שם - "המפלגה הקומוניסטית ההודית" (C.P.I.), "המפלגה הקומוניסטית ההודית - מרכזיטית" (C.P.I.-M) ו"המפלגה הקומוניסטית ההודית - מרכזיטית-לניניסטית" (C.P.I.-M.L). הבאנו אינפורמציה על השטח המשותף בנקטלברי, שנכבש על ידי האכרים המקומיים לפי הקו של המפלגה הקומוניסטית ההודית - מרכזיטית-לניניסטית, וניתחנו את השפעתו של המאבק בנקטלברי על כלל החנועה המהפכנית ההודית. ב"דף פוליטי" מס' 6, אותו הוצאנו לאור ב-22.12.71, ביטאנו את עמדתנו בשאלת המלחמה ההודית - פקיסטנית, ובנוגע לשאלה הבנגלית. עתה, בשעה שהעולם עסוק בהכרה פורמלית במדינת כנגלה-דש - ששם כבר התחילו המיעוטים הלא כנגליים לטעום טוג חדש של דכוי לאומי - מצאנו לנכון להביא אינפורמציה נוספת לגבי גורלם של המהפכנים בהודו. מאמר זה, המביא אינפורמציה זו, נכתב על ידי מהפכנית הודית ופורסם ב"אפריקאסיה" - דו-שבועון מרכזיטית-לניניסטי היוצא לאור בפאריס.

בשעה שתשומת ליבו של הקהל העולמי הייתה נתונה לפלישה ההודית ול"שיחרור" הכל בנגל המזרחי, פתחה מפלגת ניו-דלהי בהתקפה נגד כוחות השמאל בארצה היא.

במשך השבוע שבין ה-21 וה-28 בנובמבר, בעצם השעה בה נפתחה הפלישה

במזרח, הגיעו מחצית מכוהות המשטרה היהודית החצי-צבאית - "כוחות המילואים המרכזיים של המשטרה" - אל בנגל המערבית. (- הנמצאת בחוף גבולותיה של הרפובליקה היהודית - מע' "מאבק"). העתונאי הקנדי פרד בריגלנד, מה"ונקובר סאן", שהיה אז בכלכוחה, דיווח על מעצרו של קרוב ל-10.000 "שמאלנים". בהתאם ל"תקנה למניעת פעולות אלימות", שהתקבלה לפני זמן קצר, יכולים האסירים הפוליטיים להיות נחונים במעצר במשך תקופה של שנה אחת, אך רבים מאלה שנעצרו עוד לפני כן נישארו בבתי הסוהר בגלל המספר העצום של אלה הממחינים למישפטיהם. כך, למרות שחוקף תקנה זו היא אמור לפוג בראשית 1972, ישנן ידיעות מדאיגות על כך שהממשלה עורכת הכנות מדוקדקות כדי להעביר את האסירים הפוליטיים לחוף מרכזים מיוחדים.

* יותר מדי "נסיונות בריחה"

ב-26 בנובמבר בוצע טבח בבית הסוהר של אליפור. היקפו של טבח זה והנסיבות שהביאו למאורעות באליפור, נישארו עדיין בגדר מיסתורין. המשטרה והממשלה דיווחו על 6 הרוגים ועל 237 פצועים, אך ממקורות לא ממשלתיים נמסר על 50 הרוגים, ועל כך כי מצבם של רבים מהפצועים הוא קשה ביותר. השלטונות טענו כי באליפור היה נסיון בריחה, שבמהלכו ניזרקו לבנים ורעפים על הסוהרים. לטענת אותם גורמים פעלו הסוהרים מתוך "הגנה לגיטימית".

קשה מאוד לבלוע את גירסת השלטונות:

כוחות המשטרה החמושים כיתרו את בית הסוהר, ומנעו כל אפשרות של בריחה. בתוך הכלא לא נמצאו כל סימנים לנסיון פריצה - לא על הקירות ולא על גבי הדלתות. רוב הקורבנות הוכו כאלות. הטבח באליפור היה השישי במספר, מאלה שבוצעו במשך מחצית השנה האחרונה בבתי הסוהר ההודיים, ואתד מרבים ממעשי הרצח שבוצעו בבתי הסוהר בכלל.

מעשי הרצח בבתי הסוהר התרבו כתגובה לפעילותם של הנקסליסטים - חברי המפלגה הקומוניסטית היהודית - מרכסיסטית=לניניסטית (C.P.I.-M.L), שהוקמה ב-1969, וזכתה להכרה רשמית מצד סין. מאז 1970 התרכזו מדיניות המפלגה בחיסול אישי של בעלי קרקעות, בעלי עסקים, מלווים בריבית, שוטרים ואויבים פוליטיים - וזה במחוזות של פנג'ב, האדרה פרדש, אוריסה, ביהאר ושל הבנגל המערבי ובמיוחד כלכוחה.

* כנופיות פשיסטיות

ב-22 באפריל, 1971, לרגל יום הולדתה השני של המפלגה, וכעבור שבוע - למחרת האחד במאי - התמרדו אסירי הכלא של דום=דום והעלו את הדגל האדום על מיגדל בית הסוהר. ב-14 במאי ביצעו 50 אסירים נסיון בריחה. בתוך כחלי בית הסוהר פרץ קרב, בין 150 נקסליסטים צעירים לבין השומרים המזוינים. 32 אסירים נהרגו מחבטות של אלות, ורכים אחרים נפצעו קשה. רבים מההרוגים הוכו

בצורה כזו, שהמשפחות התקשו לזהות את הגוויות.
 אבל לאחרונה אורגנו "בריהות" על ידי השלטונות. אסירים שקיבלו הודעה
 על שחרורם במפתיע, הובלו עד ליציאה ושם נורו כשל "נסיון לברוח". עד כמה
 שידוע, זה מה שקרה בכלא של מידאנפור, ב-15 בדצמבר 1970, שם נהרגו תשעה
 אכרים קומוניסטיים. כך היה גם בברהמפור, בינואר 1971, שם הוצאו להורג 7
 אסירים שחיכו למשפט. מאורעות דומים התרחשו בהוארה, בירבהום, קוג'בהר,
 סיליגורי, קרוסאונג ושלוש פעמים רצופות באליפור. הנקסליסטים (C.P.I-M.L.)
 היו הקרבן העיקרי במעשי טבח אלה.

אך גם המפלגה הקומוניסטית ההודית - מרכסיסטית (C.P.I-M), המורשת
 היטב בקרלה ובנגל המערבית, סבלה גם היא מגל הדכוי הזה. 30 מחברי מפלגה זו
 נהרגו בבתי הסוהר במשך שמונת החודשים שקדמו ליוני 1971, ו-48 צעירים נורו
 למוות בבארט, בבליאגאט, בסולט-לייק ובדיאמונד-הארבור, בתירוץ של "התנגדות
 למעצר". מעשי הרצח בבתי הסוהר בבנגל המערבית התפשטו למדינת ביהאר השכנה.
 ב-7 ביולי התמרדו האסירים בבית הכלא של פטנה לאחר מוחו המיסחורי של אחד
 מחמיהם. במהלך המהומה נימלטו 10 אסירים, ביניהם 5 נקסליסטים. שניים מהם
 נהרגו. 42 אחרים נפגעו. ב-25 ביולי, בבית הסוהר של האזאריבאג, לא היה כל
 סימן של מהומה וגם לא של נסיון בריחה. בכל זאת נורו למוות 17 אסירים ו-27
 ניפצעו. במרבית המקרים מבוצעים מעשי הרצח האלה על ידי כנופיות של אסירים,
 המגוייסות מכין הסוהרים והאסירים הפליליים. בדרך כלל הם עושים זאת לאחר
 שקורבנותיהם כבר עברו סידרה של ענויים. בחמוכה הם מקבלים מצרכים ממחסני
 בית הסוהר.

✦ המשותף עולה על המפריד

מעשי הרצח בתוך בתי הסוהר, לא צריכים להשכיח את מעשי הרצח הקולקטיביים,
 שקורבנותיהם מזה כמה חודשים הם מהפכנים מחוץ לבתי הסוהר, החשודים בנקסליזם.
 בנוסף למעשי רצח שקטים, שכובצו כלילות, הוסלו קבוצות שלמות של אנשים אפילו
 לאור היום.

בקיצ שעבר נרצחו בהוארה 12 נקסליסטים, ובתיהם וחנניותיהם נהרסו. לאחר
 שביצעו את הפשע, התזירו הפושעים האזרחיים את הנשק שהיה בידיהם לתחנת
 המשטרה המקומית. כך היה גם בבליאגאט, באראסט ונואפריה. מעשה הרצח החמור
 ביותר מסוג זה, בוצע באיזור קוסיפור-כונגור ב-11 וב-13 באוגוסט. פועל, חבר
 מפלגת השלטון (מפלגת הקונגרס של אינדירה גאנדי) נהרג על ידי אלמוני.
 אספוסף חמוש של 1000 איש הסתער על העיר, הוציא את הצעירים מהבתים ושרף את
 חנויותיהם של החשודים בהסתרת "קיצונים". גופות ניזרקו אל נהר הגנגס.
 אחרות הועמסו על עגלות והוצאו אל מחוץ לעיר. במשך 17 השעות בהן נרצחו 150
 צעירים, לא זזה המשטרה ממקומה. רק מעטים מכין אותם 150 היו באמת נקסליסטים.

רובם היו ידידים ושכנים של אנשים שהכירו פעם את אחד הפעילים או דברו איתו. כל עוד תוארו הקורבנות כנקסליסטים, היו התגובות ההמוניות שקולות. רבים חשבו שהמפלגה הקומוניסטית ההודית - מרכסיסטית=לניניסטית גרמה בעצמה להתקפות הפשיסטיות, על ידי הטרוריות שלה. אך ההסתריה השוביניסטית של המלחמה, אפשרה לממשלה להתקיף גם את המפלגה הקומוניסטית ההודית - מרכסיסטית (C.P.I-M). הקבוצה הפרלמנטרית של C.P.I-M הואשמה לא רק בכך שלא הגנה על הנקסליסטים, אלא אף הלשינה למשטרה על הקאדר שלה עצמה. הטיורור האנטי=קומוניסטי הגיע למימדים עצומים. כפי שציינן העתון הליברלי "השבועון הכלכלי והמדיני": "החיסול השיטתי והמתוכנן של השמאל מתפשט בקצב מהיר. ההתקפות המאסיביות של המשטרה והכנופיות המזוינות של מפלגת הקונגרס נגד בסיסי ה-C.P.I-M.L, ההוצאות להורג של נערים וצערות, הזוועות הבלתי ניתנות לתיאור נגד נשים וגברים כלואים, המקרים של שריפת אנשים חיים - כל אלה הם חלק מהמציאות ההודית היומיומית." אך כל אלה אינם אלא טיפה בים.

אפשר לערוך השוואה עצובה עם ימי 1938, כאשר המשורר הבנגלי רבינדרנט סאגור ניהל מאבק נגד הטיורור הבריטי. סאגור, שהיה אז בן 90, אסף את ההמונים בכלכותה, כדי למחות על רציחתם של שני אסירים במחנה היג'י על ידי הבריטים. היום מגייסים יורשי גאנדי רוצחים מטעם מפלגת הקונגרס, כדי להפטר ממתנגדים פוליטיים ערב הבהירות שהיו אמורות להתקיים בבנגל המערבית בפברואר.

הרצח הגיע למימדים כאלה, שאפילו המפלגה הקומוניסטית הפרו=סובייטית (C.P.I), נאלצה להביע את מחאתה. היא עשתה זאת למרות שלא נמנעה מלהשתתף בהפגנה ענק בכלכותה, בשותפות עם מפלגת הקונגרס, כדי להגוג את "שיחרור" בנגלה=דש. ועל השותפים של המפלגה הקומוניסטית ההודית, אפשר ללמוד מדבריה של אנדירה גנדי עצמה, שלמחרת כניעה פקיסטן, הצהירה: "המשותף בינינו לכיך ממשלת פקיסטן, רב יותר מהפריד."

* סין וברית המועצות

נכון. שתי הממשלות - ההודית והפקיסטנית כאחת - הן אלופות הרצח של קומוניסטים צעירים ושל כל מי שמתנגד למשטר החברתי המנוון שלהן. אך מה עם ה"מחנה הסוציאליסטי"? - עוד יותר שובר לבבות.

התמיכה של סין בכח הקצינים הפקיסטניים, למרות שהייתה מוגבלת, הייתה מבלבלת לגבי כל אלה שבדרך כלל מקבלים את עמדותיה של סין כעמדות צודקות ועקרוניות.

ברית המועצות, לעומת זאת, חימשה בדצמבר את הממשלה ההודית, וחיפתה

עליה כמועצת הבטחון, בעת שהודו ביצעה מעשה חוקפנות מובהק, וכבשה את בנגל המזרחית למען "ליגת האוואמי". התקפה שבוצעה על ידי ממשלת הודו, כדי לחסל את האגף השמאלי של המהפכה, כדי להפוך על פשעיה שלה במזרח הודו, ואולי גם כדי לספק כמה יחרונוח לברית המועצות באוקיאנוס ההודי, במסגרת התכנית הסובייטית להקיף את סין.

הקורבנות הישירים של מעשים אלה הם המהפכנים והמוני העם בהודו

ובפקיסטן.

מד הכושים: מאבק על זכויות - למהפכה

(מאמר שני בסידרה)

במאמר הקודם ("מאבק" 8) ניסינו לסכם את הרקע ההסטורי ואח היסוד החברתי של השאלה האפרו-אמריקאית. ניתחנו שאלה זו מנקודת המבט של משמעותה הכפולה - לגבי התפתחותה העצמאית מחד, ולגבי מלחמת המעמדות בעולם האימפריאליסטי, ובארה"ב במיוחד - מאידך. במאמר זה אנו מנתחים את התפתחות תנועת השחרור השחורה בארה"ב במשך 15 השנים האחרונות, כאשר המאורע המרכזי הינו הופעתה של "מפלגת הפנתרים השחורים להגנה עצמית" כדרום מדינת קליפורניה ב-1967, והתפתחותה של מפלגה זו לארגון כלל-ארצי בעל שורשים עמוקים בסקטורים מסויימים של המוני המנוצלים, וקשריה הקואליציוניים והארגוניים עם התנועה המהפכנית הסוציאליסטית בארצות הברית ובעולם.

ב-1954, כ-90 שנה לאחר הצהרת ה"אמנספיציה" ש"שיתררה" באופן פורמלי את

העבדים האמריקאיים, פסק בית הדין העליון של ארצות הברית כי הפרדה גזעית כחיים הציבוריים עומדת בניגוד לתוקף היסוד של המדינה. אך החלטה זו באה רק לסמן שלב חדש בדחיית שיתרום המישפטי של השחורים. כי אם ניתן היה לבצע החלטה זו במינהל הציבורי והפרדאלי, הרי אי אפשר היה לכפות את ביצועה על הסקטור הפרטי, מבלי לפגוע בזכות הקדושה ליוזמה פרטית חופשית. אי אפשר היה לכפות החלטה זו על שום מישור של חיי החברה כדרום, שם היוו השחורים כ-30% עד 50% של כלל האוכלוסיה, מבלי לסתור את רצונם ה"דמוקרטי" (!) של מרבית התושבים, הלבנים, לקיים הפרדה גזעית כדי להגן על חברתם ה"לבנה" הנפרדת. כל מכנה השלטון המקומי, בעיקר כדרום, התנגד בכל עוצמת האמצעים שעמדו לרשותו בהתאם לתוקף, למימוש התקנה שהיוותה לדברי הדרומיים, אונס הזכות הריבונית של כל מדינה למינהל עצמי, פגיעה בזכויות הפרט והרוב, וסכנה לתרבות המערבית ולאופיה בלבן של אמריקה.

כמה מאנשי הזעיר-בורגנות הכושית בכל זאת התייחסו ברצינות לחסיקה הקנה זאת. סטודנטים שחורים באוניברסיטאות הצפון והמערב, וכמו כן מנהיגי דה פופולריים בערי הדרום, החלו להתארגן ולפעול נגד ההפרדה במקומות ציבוריים בדרום, תוך כדי בטחון כי החוק והמשפט הפדרלי עומדים מאחוריהם. כך אורגן, לדוגמא, מבצע החרם הענקי נגד חברות האוטובוסים של מונטגומרי (אלבמה) ב-1954. עשרות אלפי שחורים הלכו ברגל לעבודה ולקניות במשך חודשים, עד שבוטלה ההפרדה הגזעית בתחבורה הציבורית של אותה עיר. ארגונים "ליברליים" שפעלו בחסות בעלי הון לבנים מהצפון (Urban League, CORE, NAACP) קבלו על עצמם להלחם בדרכים ליגליות, כלומר: בבחי המשפט של הבורגנות, נגד ההפרדה בדיוור ובחשוקה במישור הזכויות הפוליטיות.

תחום ההינוך הפס במערכה זו מקום חשוב. כתי הספר העממיים וההתיכוניים כאחד היוו שדה קרב בו בלטו הרגישות הריאקציונית והפחדים של הציבור הלבן בדרום באופן מיוחד. בליטל רוק (ארקנסס), ב-1957, נאלצה הממשלה הפדרלית לשלוח כוחות צבא כדי לאפשר "שילוב" בבית ספר עירוני אחד. מושל המדינה עצמו, פארוס הידוע לשימצה, הנהיג תנועה שהייתה מורכבת מכל המינהל המקומי, המשטרה והעתונות, והסית את האספסוף הלבן, שטוף המוח, כדי למנוע את כניסתה של נערה שחורה אחת לבית ספר "לבן". צנחנים נשלחו כדי להגן על הייה מפני ההסטריה הגזענית של תושבי העיר הלבנים.

ב-1961 ארגנו קבוצות סטודנטים מההוף המערבי "מסעי חופש" שבהם נסעו יחד באוטובוס שכור בני נוער רדיקליים לבנים ושחורים. "מסע חופש" זה עבר דרך אזורי הדרום העמוק, מוכי ההפרדה, ועורר בכל מקום את זעמם של התושבים הלבנים, ולעתים גם את אלימותם. אז החלו חסידי ההפרדה בדרום להתנכל להייהם של "עובדי זכויות האזרח", הלבנים והשחורים - בלי כל הפרדה.

באותה תקופה נוסד ה-S.N.C.C - ארגון של סטודנטים לבנים ושחורים, שהועיד את עצמו לעבודת שדה ליגלית בדרום. עבודתו של S.N.C.C - הפגנות רחוב, סיט-אין*, הרשמה לגני ילדים ועידוד להרשמה בבחירות - שהייתה כרוכה במעצרים ובמנע ישיר עם המוני האריסים השחורים, מסכמת את מיטב תרומתה של תנועת הזכויות האזרחיות להמונים השחורים בארצות הברית.

התפיסה הכוללת של תנועת הזכויות האזרחיות, על כל פלגיה, הייתה זו של מאבק ליגלי נגד ההפלייה הגזענית. מאבק הבנוי על הערכים ה"בורגניים" מחקמים של דמוקרטיה, שיוויון משפטי, חרות הפרט - בעצם ניסוחם של ערכים אלה במגילת העצמאות ובחוקת היסוד של ארצות הברית - אליהם הוסיפו את הערכים הדתיים של עוצמת האהבה והעליונות המוסרית.

מארטין לותר קינג, שנרצח ב-1967 על ידי פאשיסט "בודד" (אך מאורגן

(היטב) היה לדמות מרכזית בתנועה זו. מעמדו ככומר דת פרוטסטנטי בעל השפעה, האמונה האיחנה שלו באלוהי המערב הנוצרי ובשליחותה המשתררת של החברה הקפיטליסטית בפרט ושל אמריקה בפרט - כל אלה עשו אותו לסמל של מאבק אשר בו שילחה המשטרה כלבים ורימונים נגד מפגינים המזמרים שירי דת.

במידה שתנועה זו השתתפה, ואף יזמה ועודדה מאבק קונקרטי נגד מבנה השלטון הגזעני בדרום, במידה שעוררה חלקים של ההמונים השחורים בדרום ובצפון - הייתה זו תנועה חיובית, אפילו מנקודת מבט כל עולמית של תנועת הפועלים. יחד עם זאת הייתה תנועה זן כבולה ומוגבלת, מעצם מטרחה.

הגבלה זו נבעה מכוונתה לשלב את האפרו-אמריקאים לתוך הזרם המרכזי של החברה האימפריאליסטית, לאפשר את כניסתם החופשית של שחורים בודדים לתוך המעמד השולט - או לפחות השעבות הנמוכות שלו - להסל כליל את המשמעות המעמדית והחברתית של הצבע - וזה, תוך כדי קיום הקפיטליזם. גם שיטותיה של תנועה זו הגבילו אותה: היא לא יכלה לפעול באופן גלוי וחופשי בצפון, מבלי שתצטרך קודם לכן, באופן תגיגי ביותר, שהיא מתנגדת עקרונית לכל אלימות, ושהיא לא תענה לאלימות באלימות. בזה היא השלימה ונכנעה "באופן עקרוני" לכל אלימות גזענית בהווה. בכך היא קבלה על עצמה את האחריות להלחם נגד אלות ויריות באמצעות הפשטות, שחוסר יעילותן הצבאית ידועה היטב לכל העמים המדוכאים. בעקבות חוסר האפשרות שלה לספק תשובה אמינה וברורה לשאלות שהיא עצמה העלתה, נכנסה תנועת הזכויות האזרחיות, בראשית שנות ה-60, למשבר ממושך שהביא לכליונה. אך כבר באותו זמן התגברה יוזמתם של ההמונים על ההגבלות שהוטלו עליה.

ההמונים השחורים בערי הצפון, כועלים מובטלים או משרתים למיניהם, היו יום יום את מציאות הגזענות וניצול היתר - בלי הפרדה גזעית ובלי הפלייה רשמית. הם ידעו כי הזכות להשתמש באותם בתי שימוש כמו הלבנים, איננה בעלת משמעות משחררת כלשהי. המוני השחורים העניים הסיקו לאט לאט את מסקנותיהם ("הבלתי משכילות") לגבי ה"חופש" של השחורים בצפון, לגבי הלבנים באופן כללי ומעמדותיהם בפרט, לגבי מלחמת העולם השנייה, מלחמת קוריאה ומאורעות אחרים בהם עורבו על ידי אדוניהם הלבנים והעשירים, ו... סיך, אפקירה ואלבמה. על יסוד מציאות החיים שלהם, ובעזרת הכלים שסופקו להם על ידי סביבתם, יצרו השחורים העניים בארצות הברית את המסגרת הראשונה של מאבקם.

* ימי הקיץ הנועריים

הזעיר-בורגנות הכושית (אנשי מקצועות חופשיים, אינטליגנציה, מטיפים, סוחרים זעירים ואפילו כמה קפיטליסטים שחורים אמיתיים) עוררו יותר מפעם את המפון השחורים העניים בערים, כדי להשיג את מטרותיהם וכדי להפחיד את מבנה השלטון הגזעני ולהשיג ויתורים. אך כשההמונים השחורים קמו ויצאו לרחובות,

נמלטה המנהיגות הכושית הרשמית לתוך זרועות הממסד. "אנחנו לא מכירים את הכושים האלה, בוס," קראו אותם מנהיגים כשראו איזה "שד" שיהררו מהבקבוק. "אנחנו אף פעם לא ראינו אותם קודם. אנחנו חושבים שהם זרים," אז ניסה הממסד להשתמש באותה מנהיגות כדי להשתלט על התנועה. נסיון זה הגיע לשיאו בעת המצעד על וושינגטון, ב-1963. מסע שהפך על ידיו ממסל קנדי ואמצעי ההיקשורת להפגנת אהבה בין-גזעית - בין כמרים שחורים וכמרים לבנים, בין רבנים שחורים ורבנים לבנים, בין פוליטיקאים, אמני כידור ואנשי יחסי ציבור שחורים ולבנים.

אך זה היה כבר מאוחר מדי.

ב-1964 הביא הקיץ את המהומות הגזעיות הגדולות בצפון. שכונת "ווטס" בלוס-אנג'לס עלתה באש ב-1965. ב-1966 התפרצה כמעט כל עיר העשייתית, בעלת אוכלוסייה שחורה - גם בצפון, גם במערב ואפילו בדרום. בנקודה תפנית זו ניספתה תנועת הזכויות האזרחיות. מבוהלים מפני החזון של מלחמת אזרחים, נמלטו הבורגנות השחורה וספיחיה לעבר לאומנות קיצונית. "אנחנו מתעניינים רק בגזע," הם אמרו. "אין לנו כל מענה נגד הקפיטליזם בתור שכזה. להיפך. אנחנו אוהבים את הקפיטליזם. כל מה שאנחנו רוצים זה רק חתיכת קפיטליזם כשביל עצמנו." חן כמה שנים התפוררו להלוטין כל היסודות הבורגניים בתנועת הזכויות האזרחיות. לפתע היו הבריה עסוקים בעבודה משוחפת עם השלטון, ב"חכניות פיתוח" שונות שלא היו עשויות לפתור דבר, פרט לבעיות הכלכליות האישיות שלהם עצמם. ואילו כל היסודות האחרים בתנועה זו, הצטרפו לפלגים השונים של התנועה המהפכנית האפרו-אמריקאית העולה.

* חומר נפץ חברתי

התנועה המהפכנית האפרו-אמריקאית הינה באופן יסודי התוצאה של פרולס-ריזציה של למעלה מ-10 מליון אריסים כפריים שחורים מהדרום, בערים התעשייתיות הגדולות בצפון, מאז מלחמת העולם הראשונה. היא נובעת גם מ"כיבוש" עיקר הענפים של הייצור התעשייתי בידי העבודה השחורה. העליה של מעמד פועלים שחור, ככות חברתי נפרד, היא היא שיצרה את האפשרויות האובייקטיביות לתנועה המהפכנית שחורה. אך באופן הסטורי, הרי הפרוק של כלכלת המעטים בדרום והגירתם של מליוני שחורים כפריים לאזורי הצפון התעשייתיים, היו קודמים, ולפעמים בהרבה לטילובם בתהליך הייצור שם.

כך נהפכו מליוני שחורים - ובעיקר בשנות השפל - ללומפן, השוליים הנמוכים ביותר של מעמד הפועלים. הם נהיו למרבטלים וניזקקים באופן כרוני, שנאלצו להתגבש בחור "עולם תחתון" בפני עצמו, במשך עשרות שנים. כך היה המושג של "המונים שחורים" קשור קשר בל ינתק למציאות של המוני השחורים הכפריים

בדרום - אריסיס, פועלים חקלאיים ומשרתים ככל הדרגות - ושל עמיתיהם, הלומפן למחצה, בצפון. במובן זה ברור שהמבנה החברתי של ה"עדה" האפרו-אמריקאית היה מעוות. צורות ניצולה היו מיוחדות. פועל שחור נוצל באוחה צורה יסודית כמו פועל לבן, אך גם בצורה מיוחדת נוספת - משום שלעולם לא היה שיוויון בין פועל לבן לבין פועל שחור, ושניהם היוו שתי שכבות נפרדות בתוך מעמד אחד - וזה, בצפון ובדרום, לפני ואחרי מלחמת העולם השנייה, לפני מתן פסק הדין בבית הדין העליון ב-1954 - ועד היום הזה.

כן, במשך זמן ארוך, היו ההמונים השחורים כאילו מחוץ לתהליך הייצור. "חיצוניות" לומפן זו היא שאפיינה, איפוא, את פורות ההכרה הפוליטית וההתארגנות שצמחו באופן "ספונטני" מתוך ההמונים השחורים המנוצלים בארצות הברית. מ"תנועת החזרה לאפריקה" של מרקוס גרביי בשנות ה-20, ועד ל"מוסלמים השחורים" ותנועות לאומניות "אפריקאיות" אחרות, שכולן מושרשות בהמונים השחורים המרוששים, החצי-פרולטרניים. הדגש לא הושם על מימד הניצול הכלכלי, אלא על הדכוי החברתי של העניים השחורים.

לאומנות אפריקאית ודתות אפריקאיות, להם הטיפו בגיטאות של שיקגו, דיטריוס או כל עיר אמריקאית אחרת, שיקפו התנכרות מוחלטת לאמריקה ול"חברה הלבנה". אלה ביטאו כמושגים זרים לתברה האמריקאית - ובניגוד מוחלט לעליית הכושר שואפת ההשתלבות - דחייה חד-משמעית של המבנה החברתי, שההמונים הרגישו את עצמם מחוזה לו, או במיקרה הטוב ביותר - בשוליו.

הלומפן פרולטריון, ובעיקר ההמונים החצי-פרולטרניים של כל לאום מדוכא, מהווה מחסן טבעי לאלימות, אך גם למרץ אישי עצום. כך, הלומפן פרולטריון, ולא מעמד הפועלים התעשייתי, הוא שהיווה את היסוד החברתי ללאומנות האפריקאית בארצות הברית. הוא שסיפק להמונים השחורים בכללם, ולמעמד הפועלים השחור במיוחד, את ההנהגה והארגונים המהפכניים הראשונים - מאז התנוונותה של המפלגה הקומוניסטית האמריקאית במשך שנות ה-30 וה-40.

מאלקולם א, שנרצח ב-1965, הגיע מעבריינות ופשע בגטו, דרך בית הסוהר והלאומנות השחורה, עד למחשבה והתארגנות מהפכנית. הנורע הלומפן היה הגורם בעיקרי ב"התפרעויות" ו"שריפת הערים" בימי הקיץ העקובים מדם של 1964-68. והנורע הלומפן הוא שהיווה את היסוד החברתי להתפשטות מפלגת הפנתרים השחורים בכל רחבי ארצות הברית. האסירים השחורים, שעברו רדיקליזציה, התגלו כמהפכנים הכי בלתי מתפשרים, בעלי התביעות הגבוהות ביותר, הכי פחות ניתנים להשחתה. שני הגורמים האלה: נורע הגיטאות ואסירים שחורים בעלי הכרה, הפכו לאזונגוד של תנועת ההמונים בארצות הברית.

- נורע הגיטאות: כי המוד האינסטיקטיבי שלו נגד חנאים מדכאים, הוא כח מפלגת הפנתרים השחורים ומקור יכולתו היחסית להתקיים, למרות רדיפות המשטרה

24
והמדיניות השטחית של רצח מנהיגיהם. (למעלה מ-64 "עסקנים" של הפנתרים נורו על ידי המשטרה תוך שנתיים, בנסיבות ותירוצים שונים.
- הפליליים לשעבר: כי אכזריות הטיפול בעבריינים שחורים, חוסר הגינות של בתי המשפט וכל הבנין החברתי כולו - מובילים לבית הסוהר, לשנים מספר או לכל החיים, כל צעיר שחור בגטו שאיננו מתנהג כפי שהוא אמור להתנהג. כי שיטת בתי הסוהר כולה בנויה על גזענות, ובתי הסוהר האמריקאיים מכונים בשם "מחנות ריכוז" על ידי כל האסירים השחורים. לשם נשלחים העניים של החברה, שחורים ולבנים כאחד, ללא כל ברירה בלחץ התנאים הכלכליים ההופכים את הציות לחוק להתאבדות. שם הם מנוצלים בשכר סימלי על ידי חברות קפיטליסטיות העובדות בחאוס עם המדינה. שם הם ניתנים לפיקוח מתמיד של סדיסטים "כל יכולים" ושם מבודדים את השחורים באופן שיטתי, כדי להשפיל אותם, להרביץ להם, ואם הם מנסים לזקוף את ראשם - להרוג אותם.

* מאבק משותף מתוך הכלא

נוער הגיסאות והאסירים השחורים - השוליים החצי-פרולטרניים של ההמונים השחורים - הכריזו על מלחמה מהפכנית נגד האימפריאליזם האמריקאי. ממשכנות העוני הצפופים שלהם, ממחנות הריכוז שלהם, הם קמו והכריזו: מוות לקפיטליזם! הם היו הראשונים שזיהו את האוייב וקראו בשמו, ג'ורג' ג'קסון, האסיר-סופר שהפך למרכסיסט-לניניסט בבית סוהר, ולמנהיג שחור מבלי לצאת מבין כחליו, הוכנס לכלא בגיל 18 בשל גניבה של 70 דולר. אחרי 9 שנות מאסר, ולנוכח רצונו המוחלט להשאיר אדם ולהלחם נגדם, האשימו אותו סוהריו כי יחד עם שני אסירים נוספים רצח סוהר לבן. לפני כמה חודשים, ערב פתיחת משפטו, הם הרגו אותו בבית הסוהר. הם ידעו היטב כי בבית המשפט לא יוכלו להשתיקו, ולכן רצחו אותו - אחרי 12 שנה של מאסר וענויים - בהירוץ של "נסיון בריחה".
המהפכנים השחורים בבתי הסוהר, פליליים לשעבר ואסירים פוליטיים, נחננו את אחת הדוגמאות המזהירות ביותר כאשר פנו לאסירים הלבנים, שהם פשיסטים בדרך וכלל - שותפים ונהנים מהשיטות הגזעניות בבתי הכלא - ועוררו אותם לאינטרס המשותף שלהם עם השחורים. הודות למדיניות זו יכלה אוכלוסיית בתי הסוהר - בכמה מקומות להתלכד, ולהכות באופן רציני ביותר את יציבות השיטה הגזענית כולה. במרידות של סולדאד, סן-קוונטין, אטיקה ומקומות אחרים, "תפסו האסירים את השלטון באופן שקט וממושמע ופנו אל העולם ה"חיצוני" בתביעות מדוייקות שהיוו פרוגרמה שלמה של בניה מחדש של החברה. היו אלה נקודות אור במסע הארוך של המוני האמריקאים המדוכאים לשיחרורם.

*

באופן פרדוכסלי נישאר מעמד הפועלים התעשייתי - עמוד החוץ של הפועלים השחורים - הכי רחוק מצורת ההתארגנות המהפכנית שהתפשטו במשך חמשת השנים

האחרונות.

מעמד פועלים זה איננו מעוניין בלאומנות התרבותית ובתכניות של קפיטליזם שחור, שהועלו על ידי הזעיר-בורגנות הכושית. מצד שני, התעסקה היציבה, פחות או יותר, מגינה עליו מפני ההכרח להגיע לבית הסוהר. אלה הן הסיבות לכך שמעמד הפועלים השחור, שבול עד כדי כך שהוא מהווה כח עבודה דומיננטי בענפים שלמים של הייצור, הוא עדיין בלתי מאורגן ברובו. וזה בשעה שנוער הגייטאות של לאומים אחרים ("יאנג לורדס" - פורטוריקנים, "צ'יקנו" - מכסיקאים, וחזיתות אחרות של אמריקאים בני "העולם השלישי"), כבר פיתחו את ארגוניהם לפי מתכונת הפנתרים, ועובדים בתאום איתם ועם קבוצות של סטודנטים רדיקלים לבנים.

התעוררותו הפוליטית של הפועל השחור הינה, עם כל זאת, המפתח לשיחרור השחורים. המפתח לתחילת המהפכה הפרולטרית בארצות הברית של אמריקה. כלומר: תחילת הסוף של האימפריאליזם.

בגליון הבא: הליגה המהפכנית
של הפועלים השחורים.

מ ה פ כ ת א ו ק ט ו ב ר

46 שנה לאחר ניסיון הקומונה הפריסאית, ב-7 בנובמבר 1917, תפסו פועלי רוסיה את השלטון בידיהם. הדיקטטורה של הפרולטריון הייתה לעובדה, בארץ שעד לפברואר אותה שנה הייתה מונרכיה אבסולוטית.

לכאורה הייתה מהפכת אוקטובר מהפכה סוציאליסטית בתי פרולטריון. רבים טוענים שהייתה זו מהפכה שהתחוללה בארץ מפגרת, בלתי מפותחת מבחינה תעשייתית, אשר כלכלתה הייתה מבוססת על חקלאות ו תושביה - המוני איכרים שאינם יודעים קרוא וכתוב.

אין זה מדויק.

מאז 1870 החל ברוסיה תהליך של פיתוח תעשייתי מהיר. הוקמו בתי חרושת ותחנות קפה גדולות, המיכרות הורחבו ותפוקתם גדלה, מסילות ברזל חיברו את המיכרות בחבל הרוך ובסיביר, עם מרכזי תעשייה בערים הגדולות שבהם גדלו מיפעלי התעשייה והתפתחו בקצב מהיר.

אבל לא רובלים רוסיים הם ששימשו כדלק לאותה "מהפכה תעשייתית". היו אלה מרקים גרמניים, שטרלינגים בריטיים - ובעיקר פרנקים צרפתיים. הקפיטליסטים

של המדינות התעשייתיות המפותחות מצאו ברוסיה אוצרות טבע (מתכות ופחם - כלומר: חומרי גלם ודלק לתעשייה) מצד אחד, וכוח עבודה זול (המוני איכרים מחוסרי אדמה אשר בעיקבות ביטול העבדות ב-1861 ניזרקו לערים הגדולות) מצד שני.

מפלת ציבאות הצאר במלחמת קרים, באמצע המאה ה-19, חשפה באופן דרסטי את פיגורה הכלכלי של רוסיה. הכורגנות הרוסית, אשר עד לאותם ימים הייתה חתת הסותו של הצאר, החלה להכיע את מורת רותה משלטון הצאר ובעלי האחוזות הגדולות, שלא היו מסוגלים לפתח ולנהל משק תעשייתי. המישטר, שהשגשג כי הבסיס לשלטונו מתרופף, הגביר את הדיכוי.

* מיסחקי הכורגנות הרוסית

1904. התסיסה נגד שילטון הצאר הלכה וגברה. בדרום רוסיה פרצו מרידות איכרים. ב-1905 הגיעה התסיסה לשיאה בעיקבות המפלה שנחלו ציבאות הצאר במלחמה נגד יפן. התקוממות עממית שניתמכה על ידי יסודות כורגניים וליברליים, פרצה ודוכאה באכזריות.

אבל לכאורה נכנע המישטר ללחץ ההמונים: ב-30 באוקטובר 1905 ויתר הצאר ניקולאי השני על שילטונב המוחלט, והצהיר כי כי שום חוק לא יחקבל בלי אישורה של הדומה הממלכתית. אלא שלאחר חודשיים של דיוני טרק - פוזרה הדומה. הקפיטליסטים האנגליים והצרפתיים, אשר ראו בשלטונו של הצאר ערובה להשקעותיהם ברוסיה, תמכו במישטרו המיתפרור. הלוואה של 2.25 מיליון פרנקים חתמה את הכרית בין האימפריאליזם האנגלו-צרפתי לבין הצאר, כאשר זה האחרון משמש - מרצונו או שלא מרצונו - מכשיר בידי האימפריאליזם האנגלו-צרפתי, נגד האימפריאליזם הגרמני.

נוכה החזית המשולשת של צרפת, אנגליה ורוסיה, נאלצה גרמניה לוותר על שאיפותיה הקולוניאליות במרוקו. ניגודי האינטרסים בין גרמניה מצד אחד, לבין צרפת, אנגליה וגרורתם רוסיה, החריפו, עד שהביאו לפריצתה של מלחמת העולם הראשונה ב-1914. מלחמה בה נאלץ הצאר להתייצב לצד אנגליה וצרפת, למרות שאהדתו הייתה נתונה יותר למישטרו של קייזר גרמניה וילהלם השני, מאשר למישטרים הכורגניים-פרלמנטריים של בני בריתו.

המלחמה הנימשכת חיזקה את מעמדה של הכורגנות הרוסית. בגלל צרכי המלחמה הואצה ההתפתחות התעשייתית של רוסיה, בתמיכתו הפעילה של הקפיטליזם האנגלו-צרפתי. בעיקבות ההפתחות זו גט גדל והתחזק כוחו של מעמד הפועלים. מיפעלי הנשק העצומים של פטרוגרד העסיקו אז אלפי פועלים. גם הדומה, שתידשה את פעולתה, התחזקה והסתירה בינה לבין שלטון הצאר הלכה והעמיקה. ממשלת הצאר שאפה לצמצם את סמכויות הדומה, אך באותה שעה לא הייתה מסוגלת לספל בכוחות עצמה בכל הכעיות שהיו כרוכות במאמץ המלחמתי, כמו אספקת מזון, ביגוד ותחמושת

לחילים בחזית.

חוסר התאמתו של המישטר הצארי לצורות הפיצור החדשות, התגלה מדי יום

ביומו.

האצולה והוגי הצאר, שעקבו בפחד גובר והולך אחר ההתחזקות המהירה של הבורגנות, התחילו לגלות התנגדות להמשך המלחמה - שחיזקה את הבורגנות - וציידו בשלום ניפרד עם הקייזר הגרמני. כתוצאה מכך הועתקה תמיכתן של צרפת ואנגליה מהצאר, אל הבורגנות הרוסיחהמתפתחת. תמיכתם של שגרירי צרפת ואנגליה בדומה הלכה וגברה.

שילטונו המתפורר של הצאר לא יכול היה להמשיך ולשמור עוד על הסדר הקיים (כלומר: על מיפעליהם והשקעותיהם של הקפיטליסטים האנגלו=צרפתים), ואלה החלו לכוון לתמוך בכוח העולה - הבורגנות - שניראה היה כי יוכל למלא תפקיד זה. מישטר הצאר, שאיבד את מישענתו האחרונה - האימפריאליזם האנגלו=צרפתי - איבד את יכולתו להמשיך להתקיים.

זאכץ, עם מהפכת פברואר 1917, תוסל למעשה שילטונו של הצאר. הוקמה ממשלה זמנית שבה היה רוב לבורגנות.

הממשלה החדשה הייתה קשורה בקשר הדוק עם ממשלות צרפת ואנגליה, וכבר מהרגע הראשון היא הכריזה שתקיים את כל התחייבותיה של ממשלת הצאר, כלומר: תמשיך במלחמה. מדיניות שהייתה בהתאם לאינטרסים המעמדיים שלה (המשך הפיחות התעשייתי) ומשולבת באינטרסים האימפריאליסטיים של בנות בריחה. ב=1917 הופיעה הבורגנות הרוסית על במת ההיסטוריה כגורם שלמרות התחזקותו איננו יכול להינתק מחלותו באימפריאליזם האנגלו=צרפתי, שהיווה מקור הון להמשך התפתחותה של התעשייה הרוסית. מצד שני התפתחה בקרב הבורגנות הרוסית זיקה חזקה לקפיטליסטים האנגליים והצרפתיים, בתור בני ברית "לטיבעיים" במאבק נגד מעמד הפועלים, שעלה והתפתח במקביל לעלייתה של הבורגנות.

* לידתו של מעמד הפועלים הרוסי

ב=30 השנים האחרונות של המאה ה=19, בד בבד עם צמיחתה ובידולה של התעשייה הרוסית, צמח והתפתח גם מעמד הפועלים, שמרכיבו האנושי העיקרי היה המון האיכרים העניים, מחוסרי האדמות, שעזבו את הכפרים ונדדו אל הערים הגדולות.

רמת החיים הנמוכה והתנאים הקשים בהם חיו אותם איכרים, איפשרו את העסקתם בתנאי שכר שהיו נמוכים בהרבה מאלה שהיו נהוגים בארצות התעשייתיות של מערב אירופה. ריווחיהם של הקפיטליסטים הזרים אשר השקיעו במיפעלי תעשייה ברוסיה, היו גבוהים, איפוא, בהרבה מהרווחים שעשו על ידי ניצול הפרולטריון בארצותיהם. זה עודד אותם להמשיך ולהרחיב את השקעותיהם ברוסיה, להקים מיפעלים נוספים

ולהגביר את הניצול במפעלים הקיימים.
 כך גדל הקפיטליזם ברוסיה והתפתח בקצב מואץ. וגידולו המהיר של המיבנה הכלכלי
 החדש, האיץ גם את התפתחותו והתארגנותו של הפרולטריון.
 בהתחלה היה זה מעמד פועלים חלש, שנכנע לדכוי כימעט ללא תגובה. אבל כבר
 בשנים האחרונות של המאה ה-19, התל הפרולטריון הרוסי להתגונן, וניכרו סימנים
 ראשונים של מאבק.

בדצמבר 1903 פרצה בכך שביחה גדולה שהסתיימה בניצחונם של הפועלים.
 שביחה זו לוותה בהפגנות סטודנטים בכל רחבי רוסיה.
 בינואר 1905 פרצה בפטרבורג שביחה כללית.

ב-22 לאותו חודש התקדמה הפגנת פועלים לעבר ארמון החורף (מקום מישכן
 הצאר), כדי להגיש לצאר עצומה. ההפגנה ניהקלה באש רובים ומכונות יריה,
 ונירמסה על ידי הפרשים הקוזקים. כאלף איש נהרגו באותו יום, שזכה לשם "שבת
 הדמים" - ורבים אחרים ניפצעו.

הדבר פקח את עיני הפועלים לראות כי הצאר איננו - כפי שהם חשבו -
 פטרונם ומגינפ מפני בעלי המפעלים, אלא שהוא בעל בריחם של המנצלים (לפחות
 בכל הנוגע למאבקם של אלה בפועלים). הפגנת ה-22 בפנואר הוכיחה למתונים שבין
 מנהיגי הפועלים כי לא תיתכן שום התארגנות של פרולטריון על בסיס של מאבק
 מיקצועי בלבד, בדרך של הקמת איגודים מיקצועיים, מאבק להעלאת השכר והסבת
 חנאי העבודה. המציאות הוכיחה כי כל החקדמות ברוסיה הצארית, כל ניסיון להשגת
 חירויות יסוד - כרוך במאבק מהפכני. כך, בתגובה להפגנת ה-22 בינואר, פרצו
 שכיחות פועלים בכל הערים הגדולות.

ההתקוממות לא פסחו גם על הכפרים, ואיכרים פשוטו על בתיהם של בעלי
 אחוזות ושרפו אותם. מרידות האיכרים נימשכו במשך כל האביב ועד סוף הקיץ.
 ביוני התמרד הצוות של אוניית הקרב פוטיומקין, ותפס את הפיקוד על הספינה.
 אש המהפכה פשטה על פני רוסיה כולה.

בספטמבר נאלצה ממשלת הצאר לחתום על חוזה שלום - שהיה למעשה חוזה
 כניעה - עם יפן. באוקטובר הוקם, במהלכה של שביחה כללית שפרצה בפטרבורג,
 הסובייט הראשון של נציגי הפועלים. בסוף אוקטובר נאלץ הצאר להוציא פניספט
 שבו הובטחו סמכויות החקיקה של הדומה, וחירויות היסוד של הפרט.
 אומנם, המניפסט לא קויים כעולם, אך הוא הצליח ליצור אשלייה של הישג
 אצל חלק מהמהפכנים. כמה מהמיפלגות (כמו הקדטים והאוקטובריסטים) שהצטרפו
 לאחר מכן עם הנורגות, טענו שיש להסתפק במה שהושג, ולחדול מהמאבק. מכאן
 והלאה נוהל המאבק על ידי מיפלגות הפרולטריון, כאשר הסובייט של פטרבורג
 היווה את מרכז ההתארגנות של הפועלים.

הסובייט שקם כמוסקבה ניהל גם הוא מאבק עקשני. ב-22 בדצמבר פרצה כמוסקבה
 התקוממות מזויינת, והמהפכנים התזיקו כשילטון במשך פישעה ימים, עד אשר דוכאו

באכזריות.

היה זה הניצוץ האחרון של התקוממות מאורגנת באותה תקופה. הסובייט המוסקבאי פוזר. חברי הסובייט הפטרוגראדי נאסרו גם הם, אחרי חודשיים של פעילות.

מישטר הצאר הצליח להחזיק מעמד - אך לא לאורך זמן.

* בין שתי מהפכות

כישלון מהפכת 1905 היה מכה קשה לתנועת הפועלים. קשה - אך לא אנוסה. הויכוחים שהתנהלו בקרב מיפלגות הפועלים, הביאו לקיסוב בדור בין מיפלגות הדוגלות במאבק פרלמנטרי, לבין מיפלגות שסיסמתן הייתה המשך המאבק והחרפתו. תנועת הפועלים ליקקה את פצעיה, והתכוננה להתנגשות הבאה. ביולי 1914 פרצו מיספר שביתות במיפעלי פטרוגרד. גל השביתות הלך והתחזק, והגיע לשיאו בקרבות רחוב שהתנהלו בין המישטרה לבין הפועלים השובתיים. כניסת רוסיה למלחמת העולם הראשונה (האיום של "האויב מבוהץ") הפסיקה את המאבק לזמן קצר, אך עד מהרה גרמו גרמו המפלגות בחזית והמצב הכלכלי שהלך והחמיר - להתלקחותו מחדש.

מצבם של פועלי רוסיה הלך והחמיר. בתקופה זבין 1913 ו-1917 עלה שכרו של הפועל אך במעט, ועמד בפגור מתמיד אחרי עליית המחירים. החוצאה: בתחילת 1917 הספיקה משכורת של פועל לקניית פחות 45% מהמיצרכים אותם יכול היה לקנות במשכורתו ב-1913.

בחזית היה המצב בכי רע. הצבא הרוסי נחל מפלה אחרי מפלה. הגרמנים התקדמו לתוך רוסיה. מיליוני חיילים נהרגו וניפצו, כשאינם יודעים אפילו לשם מה הם מתים. החיילים החלו להצביע בדגליים: ב-1916 היו בצבא הרוסי למעלה ממיליון וחצי עריקים. זעמם ההולך וגובר של ההמונים, האינטרסים של הבורגנות הרוסית ושל הבורגנויות הזרות (הצרפתית והאנגלית) התלכדו למטרה אחת: להפיל את שילטון הצאר. כפי שניסח זאת לנין: "כדי שחיפרוץ מהפכה, לא די בכך שההמונים המנוצלים והמדוכאים יבינו את חוסר האפשרות להמשיך להיות בתוך הסדר הישן וידרשו שינויים. כדי שהמהפכה תיפרוץ, צריך שהמנוצלים לא יוכלו להמשיך לקיים את הסדר הישן."

* "קח את השילטון, בן כלבה, כשנותנים לך אותו!"

"כל השילטון לסובייטים!" - זו הסיסמא בה יצאו הבולשביקים נגד הממשלה הזמנית, אשר הוקמה לאחר הפלת שילטון הצאר, על ידי קואליציה של מיפלגות סוציאליסטיות מתונות. ועד מהרה אומנם התברר כי ממשלה זו מזדדת בכרית עם הבורגנות, ושומרת אמונים לבורגנויות הזרות - אשר תמכו בה. למן היום הראשון לשלטונה, בגדה הממשלה, שבראשה עמד קרנסקי, באינטרסים של אלה שבזכותם היא ירבה בשילטון - המוני הפועלים. כנגד הסיסמא: "שלום!"

לחם! אדמה!" של הבולשביקים, המשיכה ממסלת קרנסקי לקחת חלק במילחמתם של האימפריאליסטים האנגלו-צרפתים, נגד האימפריאליסטים הגרמנים. הממשלה המשיכה להתזיק בדגל המילחמה שהניף הצאר, בעוד אשר דגל השינויים החברתיים, שבשמו התנהלה המהפכה, ניגנז "בינתיים".

אבל מאבק הפועלים לא חס עם הפלת שילטון הצאר. עד עתה הם נוצלו על ידי הבורגנות, ברכה אל השילטון. עתה הגיע שעתם לקחת את השילטון בידיהם. "במרץ 1917 עבר השילטון המדיני לידי מעמד חדש: הבורגנות ובעלי האחוזות אשר הפכו לכורגנים. כאן הסתיימה המהפכה הבורגנית-דמוקרטית ברוסיה." כך כתב לנין באפריל 1917. "לא הפועלים הם דצריכים לתמוך בממשלה החדשה. על הממשלה החדשה לתמוך בפועלים!"

ואומנם, באותה תקופה חמכו הסובייטים של נציגי הפועלים והחיילים שקמו בפטרבורג, במוסקבה ובערים אחרות מייד עם המהפכה - בממשלה הזמנית. אותם סובייטים, למרות חולשם והססנותם, היו ללא ספק "ממשלה שניה". מאחר ונשענו על חמיכתם של ההמונים, הם היו כוח היונק את סמכויותיו במישרין מהיוזמות של המוני המוני האיכריסוֹ־החיילים. אולם חמיכתם של הסובייטים בממשלה הזמנית איפשרה לבורגנות להמשיך ולהתחזק בשילטון.

לאור מצב זה הייתה מדיניותה של המפלגה הבולשביקית, מאפריל ואילך, לשכנע את רוב הפועלים בצורך שיש בתפיסת השילטון על ידי הסובייטים. "איננו דוגלים בתפיסת השילטון על ידי מיעוט", כתב לנין. "כל עוד הסובייטים לא יקבלו לידם את השילטון - לא ניתפוס אורו." (באותו זמן היוו הבולשביקים מיעוט בתוך הסובייטים. הרוב היה בידי הסוציאליסטים-רבולוציונרים והפושביקים - אשר סירבו ליסול את השילטון).

התעמולה שניהלו הבולשביקים נפלה על אוזניים קשובות. במאי התליט הסובייט של קרונשטט (שבו רק שליש מהצירים היו בולשביקים) כי "השילטון הביצעדי בקרונשטט נתון בידי הסובייט של נציגי הפועלים והחיילים". בקרונשטט החחילה להתארגן "הגברדיה האדומה".

ביוני השיגו הבולשביקים רוב בסובייט המוסקבאי ובחלק הפרולטרני של הסובייט הפטרבורגאדי.

בשורה של הפגנות פועלים ספונטניות שפרצו באמצע יולי, ניתבעו נציגי הוועד הפועל המרכזי של הסובייטים, לקבל על עצמם את השילטון ברוסיה. ("קח את השילטון, בן כלבה, כשנותנים לך אותו!" צעק פועל ניזעם לעבר צ'רנוב, מנהיג הסוציאליסטים-רבולוציונרים.)

הבולשביקים, שהופתעו מהיקף ההפגנות ומעוצמתן לא פחות מחברי הממשלה הזמנית, עשו הכל כדי למנוע התקוממות מזויינת, כיוון שהרגישו שאין בידם מספיק כוח כדי להתחזק בשילטון. תגובת הממשלה להפגנות הייתה סגירת בסאון הבולשביקים "פראבדה", מעצרים נירמתיים בקרב מנהיגי הבולשביקים, ונסיון

להאשימם, באמצעות מיסמכים מזוייפים, בקשר עם הגרמנים.
 מנהיגי הכולשביקים הנוחרים, נאלצו לרדת למהחרת.
 ממשלה חדשה שהוקמה הצהירה על אי הלוחם המוחלטת של הסובייטים. אך הייתה
 זו הצהרה מהשפה לחוץ בלבד. למעשה ניכנעו מנהיגי המנשביקים והסוציאליסטים=
 רבולוציונרים, בחוץ הסובייטים - לממשלה. היה זה קץ תקופת השילטון הכפול.
 המשבר ברוסיה הלך והחמיר. עם עליית האינפלציה, הלך והתדרדר המצב
 הכלכלי. מתקפה גדולה שניפתחה בחזית הגרמנית, ניכשלה. מורל הצבא היה ירוד.
 החיילים לא הבינו לשם מה הם נילחמים. מיספר העריקות הלך וגדל.

* כיבוש השילטון

בספטמבר נעשה ניסיון על ידי גנרל קורנילוב לעלות על פטרוגרד ולתפוס
 את השילטון בעזרת גדודי צבא שהיו נאמנים לו. פועלי העירפ שאורגנו על ידי
 הכולשביקים, הדפו את ההתקפה. הפופולריות של הכולשביקים עלתה עשרת מונים.
 בקרב המנשביקים והסוציאליסטים=רבולוציונרים גברו התביעות לנחק את
 הקשרים עם הקדטים (מיפלגה בורגנית=ליברלית) ולעבוד עם הכולשביקים. אך מנהיגי
 שתי המיפלגות דחו את הצעת הכולשביקים לכונן ממשלה שתהיה כפופה לסמכותם של
 הסובייטים.

בתחילת אוקטובר נעשה עוד ניסיון נואש של הממשלה הזמנית, כדי להציל את
 יוקרתה, וכינסה את "המועצה הדמוקרטית". הייתו זו מועצה שהייתה אמורה להכריע
 בשאלת הקואליציה והמשך המלחמה, אולם היא לא הצליחה לגבש רוב ברור באף אחד
 מהנושאים. היו אלה פירפורי גסיסה של המישטר ה"ליברלי" ברוסיה.
 ב=15 באוקטובר פנה הסובייט הפטרוגרדי בדרישה לממשלה הזמנית למסור לידי
 את השילטון. הממשלה הזמנית עזבה את הבירה, ועברה למוסקבה, כשבכורונתה היה
 למסור את פטרוגרד לידי הגרמנים. בלחץ ההמונים היא נאלצה לחזור לבירה. ב=23
 באוקטובר החליט הועד המרכזי של המיפלגה הכולשביקית להתארגן להתקוממות מזויינת.
 במקביל החליט הועד הפועל המרכזי של הסובייט בפטרוגרד להקים את "הועד
 הצבאי המהפכני", וועד זה הוא שניהל למעשה את המהפכה.
 ב=24 באוקטובר החליטה הממשלה הזמנית להעמיד לדין את חברי הועד הצבאי
 המהפכני. למחרת ניפתחה הועידה השניה של הסובייטים ברוסיה, והכריזה על מסירת
 כל השלטון ברוסיה לידי הסובייטים.
 חיילי הועד הצבאי המהפכני תפסו (ללא התנגדות כימעט) את מישרדי הממשלה,
 את ארמון החורף ואת תחנת הרכבת והטלגרף. קרנסקי נימלט מפטרוגרד במכונית של
 השגרירות האמריקאית. חברי הממשלה הזמנית נאסרו על ידי חברי הגברדיה האדומה.
 ב=26 באוקטובר איטרה ועידת הסובייטים השניה את הצווים בנוגע לאדמות
 ועל הקמת מועצת הקומיסרים העממיים.
 הדיקטטורה של הפרולטריון קמה והייתה לעובדה.

ס י א נ ח נ ו

הכרית הקומוניסטית המהפכנית הינה קבוצה של קומוניסטים מהפכנים המקדישים את עצמם לדבר המאבק המשותף של הפועלים בארץ ישראל=פלסטיין. אנו קוראים לפועלים ולאיכרים הערבים והיהודים להתארגן כדי להקים יחד עם המוני העמלים באזור חברה דמוקרטית עממית - מזרח תיכון סוציאליסטי; חברה בלי דכוי מעמדי או לאומי, חברה שבה השלטון - כל השלטון - יהיה בידי העם העובד.

אנו קוראים למאבק:

* נגד האימפריאליזם - נגד שלטון המעצמות הגדולות, נגד ניצול העמים הקטנים על ידי המדינות ה"מפותחות", נגד הגזענות; נגד המלחמות האימפריאליסטיות ונגד ה"שלום" האימפריאליסטי.

* נגד הציונות - הרוצה לפתור את בעיית היהודים על חשבון הערבים, המסתמכת על האימפריאליזם האמריקאי, אויב כל האנושות, השואפת להפוך את כל ארץ ישראל=פלסטיין ל"מדינה יהודית" דיקה מערבים, או המדבאת את ערבייה, הדנה את יהודי ישראל למלחמת נצח בלתי צודקת נגד העמים הערביים.

* נגד הריאקציה הערבית - הפוליטיקאים והמנהיגים ממעמד בעלי הקרקעות והבורגנות, המשתמשים בדה, גזע ואומה כדי להטעות את הפועלים והאיכרים וכדי לדכא את ההנועה ההמונית במדינותיהם; שלעולם לא החמיצו הזדמנות לבגוד בהמונים גם לטובת אדוניהם ומגיניהם האימפריאליסטים, וגם למען המשך שלטונם האנטי עממי; שקריאותיהם ל"מלחמת קודש" ול"השלכת היהודים הימה" הן בן הברית הטוב ביותר של הציונות.

* נגד העקרון המשותף לכל אלה - נגד הקפיטליזם - המסעיד את כל הפועלים והמרעיל את חייהם של ההמונים הרחבים; המדכא את שאיפותיהם הצודקות של המוני העמלים בכל העולם לחרות, המדכא את תביעתם לשיחרור אנושי. נגד הקפיטליזם המרעוב והמנוצל גברים ונשים, המפקיע את מירצם לרווחתו ואת חייהם למלחמותיו, המקיים והמצדיק אי שיוויון וגזענות.

נגד הקפיטליזם המבטיח באלימות ובשטיפת מוחות את חלוקת העבודה היסודית והבלתי אנושית - מורשת העבר. * למען המשטר היחידי המטובל להעביר להמונים הרחבים את הכוח להגדיר בעצמם את הנאי קיומם. למען המשטר היחידי המטובל להוות יסוד למאבק למען חברה חדשה, חופשית מניצול; הדיקטטורה של הפרולטריון.

יצירת חברה סוציאליסטית באזורנו דורשת שינויים עצומים שלא יתחוללו מהיום למחר או בלי מאבק ארוך וקשה. אנו רק בתחילת הדרך, אך אנו יודעים כי אין אלטרנטיבה אחרת למלחמה הניצחית בין עמי האזור ולהמשך שיעבודם על ידי מדכאיהם המקומיים והזרים.

איננו משלים את עצמנו כאילו אפשר יהיה להביא לשינויים אלה בדרך שלווה. הריאקציה של כל האומות - המנהיגים הציוניים, המשטרים הערביים ואדוניהם האימפריאליסטים - אינם מתכוונים כלל לתת לשינויים אלה להתחולל. נשק ההמונים נגד כל אלה הוא ארגון ההמונים. מפלגה לא כדי ללכת לבהירות או להגן על אינטרסים מיוחדים בתוך ממשלות הבורגנים, אלא כדי לרכז את כוח ההמונים וליצור את המקום ואת המסגרת לפעולתם. כדי ליצור את המחנה שלהם.

למרות לבנייתה של מפלגה כזאת - זוהי שאיפתה של הברית הקומוניסטית המהפכנית.